

İSTANBUL
TOPKAPI
ÜNİVERSİTESİ

LİSANSÜSTÜ
EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

**TOKİ CELALATTİN ÖKTEN KIZ ANADOLU İMAM
HATİP LİSESİ'NDE OKUYAN YABANCI
ÖĞRENCİLERİN BEDEN EĞİTİMİ ve SPOR DERSİNE
YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ
(Başakşehir Örneği- İstanbul)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

OSMAN BAŞ

Spor Yöneticiliği Anabilim Dalı

Spor Yöneticiliği Bilim Dalı

TEMMUZ, 2024

**TOKİ CELALETTİN ÖKTEN KIZ ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ'NDE
OKUYAN YABANCI ÖĞRENCİLERİN BEDEN EĞİTİMİ ve SPOR
DERSİNE YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ (Başakşehir Örneği -
İstanbul)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

OSMAN BAŞ

22221101012

Spor Yöneticiliği Anabilim Dalı

Spor Yöneticiliği Bilim Dalı

Dr. Öğr. Üyesi Sabri Can METİN

TEMMUZ, 2024

KABUL VE ONAY

30/07/2024

YÜKSEK LİSANS TEZ ONAY FORMU

Enstitümüz Spor Yöneticiliği Anabilim Dalı, Spor Yöneticiliği (Tezli) Yüksek Lisans Programı 22221101012 numaralı öğrencisi Osman BAŞ'ın **“TOKİ CELALETTİN ÖKTEN KIZ AİHL'DE OKUYAN YABANCI ÖĞRENCİLERİN BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR DERSİNE YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ (BAŞAKŞEHİR ÖRNEĞİ) İSTANBUL”** konulu Yüksek Lisans tezi Enstitümüz Yönetim Kurulunun 31/05/2024 tarihli ve 2024/10 sayılı Yönetim Kurulu kararıyla oluşturulan jüri tarafından oybirliği ile 30/07/2024 tarihinde kabul edilmiştir.

	<u>Unvan</u>	<u>Adı Soyadı</u>	<u>Üniversite</u>	<u>İmza</u>
ASIL ÜYELER				
Danışman	Dr. Öğr. Üyesi	Sabri Can METİN	İstanbul Topkapı Üniversitesi	
1. Üye	Dr. Öğr. Üyesi	Bahadır BAYARSLAN	İstanbul Topkapı Üniversitesi	
2. Üye	Dr. Öğr. Üyesi	Eda GÖKÇELİK	İstanbul Aydın Üniversitesi	
YEDEK ÜYE				
1. Üye	Dr. Öğr. Üyesi	Meryem GÜLER YILMAZ	İstanbul Topkapı Üniversitesi	
2. Üye	Dr. Öğr. Üyesi	Erhan IŞIKDEMİR	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	

ONAY

Prof. Dr. Özlem KUNDAY

Enstitü Müdürü

AKADEMİK DÜRÜSTLÜK BEYANI

Yüksek Lisans tezi olarak sunduğum “ Toki Celalettin Ökten Kız Anadolu İmam Hatip Lisesi’ nde okuyan Yabancı Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi (Başakşehir Örneği - İstanbul)” başlıklı çalışmanın, bilimsel ahlak ve kurallara uygun olarak tarafımdan yazıldığını, içeriğinden yararlandığım eserlerin tamamını kaynaklarda gösterildiğini ve çalışmam içerisinde kullandıkları her yerde atıf yapıldığını belirtir ve doğrularım.

15.05.2024

Osman BAŞ

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans eğitimim boyunca bilgi ve deneyimlerinden faydalandığım, her konuda bilgi ve desteğini almaktan çekinmediğim, yapmış olduğum çalışmanın planlanmasından yazım aşamasına kadar tüm aşamalarında yardımlarını esirgemeyen, değerli danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Sabri Can METİN' e aynı zamanda bütün tez çalışmam boyunca yanımda olan eşim Songül BAŞ' a, kızım Elif Beril'e ve oğlum Yunus Talha' ya teşekkür ederim.

Osman BAŞ

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY SAYFASI	ii
AKADEMİK DÜRÜSTLÜK BEYANI	iii
TEŞEKKÜR	iv
TABLO LİSTESİ	viii
KISALTMALAR	viii
ÖZET.....	x
SUMMARY	xi
GİRİŞ	1
1.1. Araştırmanın Problemi.....	6
1.1.1. Araştırmanın alt problemleri	6
1.2. Araştırmanın Amacı.....	7
1.3. Araştırmanın Önemi	7
1.4. Araştırmanın Sayıltıları.....	8
1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	8
1.6. Tanımlar.....	9
2. GENEL BİLGİLER.....	11
2.1 Kültür	11
2.1.1. Çok kültürlülük.....	12
2.1.2. Dil ve kültür	13
2.2. Göç	14
2.2.1. İç göç.....	15
2.2.2. Dış göç	15
2.2.3. Zorunlu göç.....	15
2.3. Eğitim.....	16
2.3.1. Türk eğitim sisteminin temel amaçları	16
2.3.2. Türkiye’ de yabancı öğrencilerin eğitimi.....	17
2.3.3. Göç ve eğitim.....	19
2.4. Spor.....	20

2.4.1. Farklı kültürlerde spor	22
2.5. Beden Eğitimi ve Spor	24
2.5.1. Beden eğitimi ve sporun önemi	25
2.5.2. Ortaöğretimde beden eğitimi dersi	26
2.5.3. Beden eğitimi dersinin genel amaçları.....	27
2.5.4. Beden eğitimin temel faydaları.....	29
2.5.5. Beden eğitimi ve spor dersinin bireyin gelişimine etkisi.....	30
2.5.6. Bilişsel gelişime etkisi	30
2.5.7. Duyuşsal gelişime etkisi	31
2.5.8. Fiziksel gelişime etkisi.....	32
2.6. Tutum	33
2.6.1. Bilişsel tutum	34
2.6.2. Duyuşsal tutum	35
2.6.3. Davranışsal tutum	36
2.7. Beden Eğitimi ve Tutum	36
3. YÖNTEM VE GEREÇ	38
3.1. Araştırmanın Yöntemi	38
3.2. Araştırmanın Evren ve Örneklemi	38
3.3. Veri Analiz Süreci	38
3.4. Veri Toplama Araçları.....	39
3.4.1. Kişisel bilgi formu	39
3.4.2. Beden eğitimi dersine yönelik tutum ölçeği	39
4.BULGULAR VE YORUMLAR	40
4.1. Veri Analizi	40
4.2. Araştırmanın Geçerlilik ve Güvenirliği.....	41
5. TARTIŞMA VE SONUÇ	52
6. ÖNERİLER	61
6.1. Öneriler	61
6.1.1. Uygulamaya yönelik öneriler.....	61
6.1.2. İleriki araştırmalara yönelik öneriler	61

6.1.3. Çalışmanın kısıtlılıkları.....	62
KAYNAKÇA	63
EKLER.....	77
Ek-1.....	77
Ek-2.....	78
Ek-3.....	79

TABLO LİSTESİ

Tablo.1: Araştırma Ölçeği İçin Elde Edilen Çarpıklık ve Basıklık Değerleri	40
Tablo 2: Ölçekten Elde Edilen Verilerin 5’li Likert Ölçek Aralıkları	41
Tablo1.3: Örneklem Grubuna Ait Demografik Bilgilerin Frekans ve Yüzde Değerleri.....	42
Tablo 1.4: Öğrencilerin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutum Düzeyleri.....	43
Tablo 1.5: Öğrencilerin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutum Düzeyleri.....	45
Tablo 1.6: Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutum Düzeylerini Yaşa Göre Karşılaştıran Tek Yönlü Anova testi sonuçları	46
Tablo 1.7: Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutum Düzeylerini Sınıf Düzeylerine Göre Karşılaştıran Tek Yönlü Anova Testi Sonuçları	47
Tablo 1.8: Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutum Düzeylerini Annenin Çalışma Durumuna Göre Karşılaştıran Bağımsız Gruplar T Testi Sonuçları.....	48
Tablo 1.9: Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutum Düzeylerini Babanın Çalışma Durumuna Göre Karşılaştıran Bağımsız Gruplar T Testi Sonuçları.....	49
Tablo 1.10: Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutum Düzeylerini Kardeş Sayısına Göre Karşılaştıran Tek Yönlü Anova Testi Sonuçları	49
Tablo 1.11: Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutum Düzeylerini Kaç Yıldır Türkiye’de Bulunduğuna Göre Karşılaştıran Tek Yönlü Anova Testi Sonuçları.....	50
Tablo 1.12: Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutum Düzeylerini Sporla Uğraşma Durumuna Göre Karşılaştıran Bağımsız Gruplar T Testi Sonuçları.....	51

KISALTMALAR

AİHL: Anadolu İmam Hatip Lisesi

BEDTÖ: Beden Eğitimi ve Spor Tutum Ölçeği

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

SD : Standart sapma

SPSS : Statistical Package for Social Sciences

TDK : Türk Dil Kurumu

YUÖ : Yabancı uyruklu öğrenci

YÖS: Yabancı Uyruklu Öğrenci Sınavı

ÖZET

TOKİ CELALETTİN ÖKTEN KIZ ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ' NDE OKUYAN YABANCI ÖĞRENCİLERİN BEDEN EĞİTİMİ ve SPOR DERSİNE YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ (Başakşehir Örneği - İstanbul)

Bu çalışmada, Toki Celalettin Ökten Kız Anadolu İmam Hatip Lisesi'nde okuyan yabancı öğrencilerin Beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumları incelenmiştir. Bu araştırma, tarama modeli kapsamında betimsel tarama modeli kullanılarak yapılmıştır. Veri toplama aracı olarak, araştırmacı tarafından geliştirilen “ Kişisel Bilgi Formu” ve “ Güllü ve Güçlü tarafından 2009 yılında oluşturulan Ortaöğretim Öğrencileri için Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği” kullanılmıştır. İstanbul ili Başakşehir ilçesi Toki Celalettin Ökten Kız AİHL' de öğrenim gören yabancı öğrenciler örneklem grubumuz olarak belirlenmiştir. Ölçek formları toplam 230 yabancı öğrenciye gönüllülük esas alınarak dağıtılmış, ölçek formları incelenerek 210 öğrencinin ölçek formu analiz için uygun bulunmuştur. Elde edilen verilerin SPSS 21 paket programından yararlanılmıştır. Araştırmada çoklu karşılaştırmalar için Tek Yönlü Anova testi kullanılmıştır. Ölçeğin güvenirliliği Croanbach's Alpha katsayısı ile belirlenmiştir.

Araştırmanın sonucunda; “Yabancı öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının”, “Yaş”, “Sınıf”, “Sporla uğraşıyor mu” değişkenlerine göre farklılıklar tespit edilmiştir. “Türkiye’de bulunma süreleri”, “Anne çalışıyor mu”, “Baba çalışıyor mu”, “Kardeş sayısı”, değişkenlerinde herhangi bir farklılık tespit edilememiştir.

Anahtar Kelimeler: Beden eğitimi ve spor, göç, göçmen, tutum, yabancı uyruklu, yabancı öğrenci,

SUMMARY

TOKİ CELALETTİN ÖKTEN KIZ INVESTIGATION OF THE ATTITUDES OF FOREIGN STUDENTS STUDYING AT ANATOLIAN IMAM HATİP HIGH SCHOOL TOWARDS PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS COURSE (Başakşehir Example - Istanbul)

In this study, the attitudes of foreign students studying at Toki Celalettin Ökten Girls' Anatolian Imam Hatip High School towards physical education and sports lessons were examined. This research was conducted using the descriptive survey model within the scope of the survey model. As data collection tools, the "Personal Information Form" developed by the researcher and the "Physical Education Lesson Attitude Scale for Secondary School Students created by Güllü and Güçlü in 2009" were used. Foreign students studying at Toki Celalettin Ökten Kız AIHL in Başakşehir district of Istanbul were determined as our sample group. Scale forms were distributed to a total of 230 foreign students on a voluntary basis, and by examining the scale forms, the scale forms of 210 students were found suitable for analysis. The resulting SPSS 21 package program was used. One-Way ANOVA test was used for multiple comparisons in the study. The reliability of the scale was determined by Croanbach's Alpha coefficient.

As a result of the research; Differences were determined according to the variables of "Attitudes of foreign students towards physical education and sports lessons", "Age", "Class", "Does they engage in sports". No differences were detected in the variables "Duration of stay in Turkey", "Is the mother working", "Is the father working", "Number of siblings".

Key Words: Physical education and sports, migration, immigrant, attitude, foreign national, foreign student

1. GİRİŞ

Göç etmek zorunda olan insanlar yaşamlarının belirli bir kısmını ya da yaşamlarının geriye kalan zamanını yeni yaşam alanı bulmaya yönelik çaba içerisine girmişlerdir. Dünyanın belirli kesiminde insanlar savaş, açlık, doğal afetler gibi çeşitli nedenlerle zaruri olarak yaşamlarını sürdürdükleri toprakları bırakarak göç etmek durumunda kalmışlardır (Heywood, 2013 ve Özkan, 2013).

İnsanlar göç etmiş oldukları yerlerde kendi hayatlarından da birtakım izler de götürmüşlerdir. Türk Dil Kurumu Türkçe sözlüğüne göre “ ekonomik sorunlar, toplumsal olaylar, siyasi nedenlerle kişilerin ya da topluluk gruplarının yaşamlarını geçirdiği bir ülkeden farklı bir ülkeye, bulunduğu yerleşim alanından başka bir yerleşim alanına gitmesi, taşınması, hicret, muhaceret etmesi” olarak tanımlanmıştır (Türk Dil Kurumu [TDK], 2024).

Yabancılarla ilgili göç süreçleri, yabancıların yasal statüsü, sığınma ve mülteci politikaları gibi konuları içeren kapsamlı bir ifadedir. Göç bir yer değiştirme hareketi olarak ifade edilmesinin yanında birçok bilim dalına kaynak olan geniş bir olguya sahiptir. Geçmiş yıllardan itibaren insanların gündeminde olan göç, yalnızca konum değiştirme (Şahin & Aydemir, 2018) ya da sosyo-politik kavramı içermemektedir (Borjas, 1994). Göç, 2000’li yılların başından itibaren sürekli artmakta ve ayrıca dünyanın da gündemin de hervakit olmaya devam etmektedir. Güllüpınar (2012), göçü tanımlarken; insanların ekonomi, siyasi ve toplumsal sebeplerden dolayı kendi başına veya gruplar halinde yaşamış olduğu yeri terk etmesi, olarak nitelemektedir. Özellikle 2010’da Kuzey Afrika’da başlayan Arap baharı şeklinde tanınan bu süreçte ilk olarak yakın coğrafyayı peşinden de tüm dünyayı etkilemiştir (Ekici & Tuncel, 2015).

Arap ülkelerinde meydana gelen protestoların yanında halk isyanları Mısır ve Tunus’ dan başlayarak bütün alanı etkilemiş ve tarih olarak 15 Mart 2011 sonra Suriye’ ye de sıçrayarak yayılmıştır. Ülkede yaşanan çatışmalar ülkeyi kaos

ortamına sürüklemiş ve Arap ülkelerinin belli kısımlarında yaşanan iç karışıklık ve çatışmalar nedeniyle birçok kişi yaralanmış, yine yüzlercesi yaşamını yitirmiştir (Göç idaresi. 2024 Erişim Tarihi 19.02.2024).

Göç kavramı Türkiye yönünden ele alındığında, Türkiye'nin 1960'tan sonraki yıllarda gelişmiş Avrupa ülkelerine yapmış oldukları işçi göçü ile başladığı bilinmektedir (Güngördü, 2002; Tezcan, 2000). İlk olarak 2014 yılında yapılan araştırmada ele alınan Türkiye'nin iç göç ile tanışması 1950'li yıllardan sonraya denk gelmektedir. Yaşam alanlarının kısıtlanması, hayatlarının sürekli zorlaşması, insanların hayati güvenliğinin olmaması gibi nedenlere bağlı olarak Suriye halkını zorunlu olarak göç etmelerine yöneltmiştir. Gerçekleştirdikleri zorunlu göçü hem bölge içerisinde değişik yerlere hem de Suriye dışındaki kalan farklı ülkelere doğru gerçekleştirmişlerdir (Orhan, 2014). Yaşanan durumun, bir tek Suriye halkını değil sınırda bulunan diğer ülke insanlarını da etkilemiştir. Göç etmek durumunda olan Suriye halkına kapılarını açıp kabul eden ülkelerin ise insan haklarına, eğitimine, vatandaşlık alma, gibi alanlarda yenilikler yapılması ihtiyaçlarını ortaya koymuştur (Taylor & Sidhu, 2012).

Türkiye'nin sınır komşusu olan Suriye'de 2011 yılında başlayan iç karışıklıklar neticesinde başta Suriye'nin kendi halkı olmak üzere Türkiye'ye göç etmişlerdir ve Türkiye bu durumdan oldukça etkilenmiştir ayrıca farklı ülkelere göç etmek zorunda kalmıştır. Günümüzde Türkiye'nin 3,5 milyon üzerinde olan Suriyelileri misafir etmesi ve bu sürecin hali hazırda halen devamlılığını sağlıyor olması Türkiye'yi dünya genelinde en çok sığınmacı kabul eden ülke konumuna getirmektedir. Bu durumdan ortaya çıkabilecek sorunların ve çözümlerinin ayrıca incelenmesi gerekmektedir (Saklan, 2018). Bu durum beraberinde birlikte toplumsal, siyasi, kültürel alanların etkileri (Noyon, 2017).

Göç etme durumunda olan topluluklar gitmiş oldukları ülkede, öncesinde yaşamlarını sürdükleri hayat yerine, şimdi göç etmiş oldukları ülkenin yaşam standartlarına uygun bir hayat sürdürme ve bunun yanı sıra yeni bir ortama uyum

sağlama, yapmış olduğu işten değişik bir işte çalışma, sosyal ilişkilerini düzenleme ve göç ettikleri toplumlar tarafından kabul görülebilme zorunluluğu içerisinde hissetmektedirler (Biner & Soykan, 2016).

Yabancılar, göç ettikleri ülkelerde yaşadıkları birçok sorundan kurtulurken bunun yanı sıra farklı yeni sorunların da üstesinden gelmek durumunda kalmışlardır. Yabancıların göç gittikleri yerlerde din, dil, ırk ve kültür gibi birçok farklılıkla karşılaşması ve mültecilerin mücadele vermesi gereken başlıca birçok sorunlar ortaya çıkmaktadır. Göç sadece erişkin insanları değil, beraberinde ise göç ile gelen çocukları da etkilemektedir (Aksoy, 2012).

Göç eden yabancı çocukların psikososyal yönden destek görmesi onların geçirdikleri süreç içerisinde ki gelişimlerinin sağlanması açısından oldukça gerekli görülmektedir (Canatan vd., 2015).

Göçle beraber gelen yabancı çocuklar çeşitli nedenlerden kaynaklanan sorunlardan dolayı eğitimin dışında kalabilmektedirler. Buna yol açan en önemli etkenler sosyal izolasyon, ağır ve tehlikeli işler, ekonomik imkansızlık ve dil problemi olduğu söylenilebilir. Özellikle yabancı çocukların toplumsal hayata dâhil olma fırsatı buldukları okullarda, çocuklar akranlarıyla sosyalleşmekte, fiziksel ve bilişsel olarak gelişme göstermekte ve aynı zamanda toplumsal kuralları öğrenerek uyum sağlamaktadırlar. Bu nedenle yabancı çocuklar da diğer yaşlıları gibi eğitim görebilmeli, ihtiyaçları giderilmeli ve geleceğe hazırlanmalıdır (Şeker & Aslan, 2015).

Çok kültürlü toplulukları aynı araya getirip birleştiren spor sosyolojisi, sporu toplumsal ve çeşitli toplulukların oluşturmuş olduğu bir olay gibi kabul ederek, spor ile ilişkisi bulunan kültürel ve sosyal yapı, kurum oluşturan ve bir araya gelen topluluklar üzerine yoğunlaşan, sosyolojinin bir alt dalıdır (Dever, 2015).

Spor, çeşitli sebeplerden dolayı ülkelerini terk etmek zorunda kalmış olan yabancıların sorunlarının çözüme ulaşmasıyla ilgili “yeni ve umut edici bir yaşam fırsatı ” (Devecioğlu, 2017) veren birleştirici görevi de üstlenmektedir.

İnsanların göç etmiş olmaları, farklı kültürlerin ve toplumların spor alanında karşılıklı etkileşim içerisinde bulunmasına yol açabilir. Spor, farklı kültürlerden gelen insanların bir araya gelip birlikte çalışmasını sağlayabildiği gibi etkileşim içinde farklı platform alanlarında da buluşturabilir. Ayrıca bazı araştırmacılara göre (Bayrak vd., 2018; Güllü & Sağın, 2020; Çankaya & Tozlu, 2021) spor ile birlikte özellikle yabancı çocuklarla bir “sosyalleşme” gerçekleşmektedir.

Göç ve spor, birçok farklı şekilde birbirleriyle etkileşime girebilir ve birbirlerini etkileyebilirler. Göç ve spor ikilisinde ortaya çıkan gelişmeler beraberinde beklenmeyen sonuçları da getirdiği belirtilmiş. Yer değiştirme hareketleri meydana gelirken; yaşam standartlarının yüksek olduğu yerlere, coğrafi koşulların, eğitimin ve sağlık gibi vb. durumların daha fazla gelişmiş olduğu yerleşim yerlerine doğru gerçekleşmektedir. Yaşamlarının belirli bir zaman sonrasın da göçe maruz kalan bölgelerdeki toplumların içerisinde de farklı sorunları da beraberinde getirmektedirler. Yabancıların sportif aktivitelere katılımlarının artmasının yanında, sosyokültürel ilişki kapasitesini artmasının sebebiyle, göçün getirmiş olduğu sosyo-kültürel uyumun beraberinde getirdiği çok kültürlülük algısının oluşmasında, endişelerin, kaygıların, tutum ve davranışların oluşturduğu nedenler kendiliğinden ortadan kalmış olması veya en aza indirilmesinin önemli olduğu düşünülmektedir. Bu bağlamda spor, göçün yaratmış olduğu olumsuz etkileri ortadan kaldıracak kapasitesi bulunmaktadır (Çankaya & Tozlu, 2021).

Spor değişik din, dil, ırk ve düşüncelerin insanları bütünleştirmekte, bireyler arasında birliktelik sağlamakta ve toplum açısından barışa katkı sağlamaktadır (Filiz, 2010). Spor, toplumda kendi başına ayrı bir yapıya sahip değildir. Yabancıların göç etme durumları, ailenin yaşam şartları ve sınıf farklılıkları sosyal değişkenleriyle

beraber bütündür (Alemu vd., 2021). Spor, değişik toplumsal yaşantılardan yola çıkarak insanlar arasında oynanan ve izlenebilen, kültürler arası iletişim ve uyumları için etkili bir araç haline getiren hem eğitici, bir hayli de sosyalliği artıran bir yapıyı oluşturmaktadır. Özellikle , “spor aracılığıyla uyumun artmasını”dan söz ettiğimiz de, sporun, birçok etnik gruplar ve yabancı toplulukların bütünleşmesini sağladığı bilinmektedir. Bu düşüncenin, Avrupa'da bulunan kamuoyu düşünürleri ve siyasal ve kurumsal alanlardaki ifadeleriyle vurgulama yapmışlardır. Örneğin, spora devamlı ve sürekli katılım sağlayan yabancı uyruklu gençlerin temel becerilerinin geliştirilmesi ve toplum içerisinde daha iyi uyum sağlamalarına yardımcı olunabileceğini düşünmektedir (D'Angelo, 2019).

Tüm insanlar tarafından anlaşılabilmesi ortak bir dil olan spor, rengi, bedensel (engellilik), sosyal, kültürel, etnik kökeni ve dini farklılıklarına bakılmaksızın tüm bireyleri bir arada tutan, güçlendiren ve bireyleri, milletleri ve ırkların birbirine yaklaşmasını sağlar; ortak bir amaçta buluşmayı ve beraberce bütünlük sağlamayı amaç edinir (Gasparini & Talleu, 2010). Sporun bulunduğu her alan da, farklı kültürlerden rakiplerin karşılaşmaları için ideal bir platform oluşmakta ayrıca, farklı kültürler arasında temas yoluyla önyargılar eksilir ve sosyal uyumun gelişmesine olanak sağlar (Akt: Buser vd., 2021).

Okullarda bulunan yabancı öğrenciler kültürel ve sportif aktivitelere katılarak yeni arkadaşlar edinebilmekte, dil konuşma yetisini geliştirmekte ve eğlenceli zaman geçirebilmektedir. Bu etkinliklerle, yaşadıkları topluma daha çabuk uyum göstermekte ve göçün getirmiş bulunduğu istenmeyen durumlardan kolaylıkla çıkabilmektedir (Özbek vd., 2021). Aynı zamanda sosyal faaliyetler sırasında kazanılan davranışlar ve gerçekleşen konuşmalar sosyal hayatta da benzeri zaman içinde kullanılması, bu spor faaliyetlerinin özellikle yabancı çocuklar üzerinde kalıcı bir etkiye sahip olma olanağını da ortaya koyar.

Beden eğitimi ve spor dersi, birçok ülkede olduğu gibi okullarda verilen eğitimden ayrı olarak düşünülemez. Beden eğitimi ve spor dersleri, kendi öğrencilerimiz de hedeflediğimiz davranışların yanı sıra aynı şekilde, yabancı öğrencilerin de bedensel sağlığını desteklemekte, çocuklara spor yapma alışkanlıkları kazandırmakta, takım çalışmaları içerisinde birlikteliği sağlamak ve yabancı öğrencilerimizin de kendilerine olan özgüvenlerini yükseltmek gibi amaçlarla sunulmaktadır.

1.1. Araştırmanın Problemi

Araştırmanın problemi Toki Celalettin Ökten Kız AİHL’de Okuyan Yabancı Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor Dersine ilişkin yaşı, sınıf seviyesi, annenin çalışması, babanın çalışması, kardeş sayısı, ülkede yaşadıkları yıllar, sporla uğraşma oranlarına göre bir farklılık göstermekte midir? Bu kapsamda araştırmanın alt problemlerinde bulunan sorulara yanıt aranacaktır.

1.1.1. Araştırmanın alt problemleri

- ✓ Ortaöğretimde okuyan yabancı öğrencilerin Beden eğitimi dersine dair tutumları arasında yaş seviyesine göre farklılık var mıdır?
- ✓ Ortaöğretimde okuyan yabancı öğrencilerin Beden eğitimi dersine dair tutumları arasında sınıf seviyesine göre farklılık var mıdır?
- ✓ Ortaöğretimde okuyan yabancı öğrencilerin Beden eğitimi dersine dair tutumları arasında annenin çalışma göre farklılık var mıdır?
- ✓ Ortaöğretimde okuyan yabancı öğrencilerin Beden eğitimi dersine dair tutumları arasında babanın çalışma göre farklılık var mıdır?
- ✓ Ortaöğretimde okuyan yabancı öğrencilerin Beden eğitimi dersine dair tutumları arasında Kardeş Sayısına göre farklılık var mıdır?
- ✓ Ortaöğretimde okuyan yabancı öğrencilerin Beden eğitimi dersine dair tutumları arasında ülkemizde yaşadıkları yıllara göre farklılık var mıdır?

- ✓ Ortaöğretimde okuyan yabancı öğrencilerin Beden eğitimi dersine dair tutumları arasında sporla uğraşma durumuna göre farklılık var mıdır?

1.2. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın gayesi, ülkemizde bulunan yabancı öğrencilerin Beden eğitimi ve spor derslerine yönelik elde edilen verileri değerlendirmektir.

1.3. Araştırmanın Önemi

Bu araştırma için özellikle Anadolu İmam-Hatip Lisesinde [AİHL] bulunan yabancı öğrencileri tercih edilmesinde ki en önemli neden öğrencilerin bu okullarda sayıca fazla olmasıdır.

Bu çalışma da ise yabancı öğrencilerin kendi kültürlerine yakın olduğu için öğrenim gördüğü AİHL ders olarak almış oldukları, beden eğitimi ve spor derslerine karşı tutumların incelenmesi amaçlanmıştır.

Yabancı öğrencilerin AİHL tercih etmelerinin nedenlerinden biri olarak, öncelikle İmam-Hatip liselerinde eğitim ve öğretim alan yabancı öğrencilerin birçoğunun anadillerinin Arapça olması, meslek derslerinin içerikleri Arapçaya dayanması (Tosun vd. 2018; Demir, 2019) kullandığı ana dilinin Arapça olmasıdır. Milli Eğitim Bakanlığı [MEB] aracılığıyla, geçici koruma kapsamında bulunan yabancı öğrencilerin eğitim alanındaki yürütülmesi gereken iş ve işlemlerin devam ettirilebilmesi için “ Yabancılar Yönelik Eğitim Öğretim Hizmetleri İl Komisyonu” kurulmuştur (Resmi Gazete, 2014). Komisyonların verdiği kararlar sonucu yabancı vatandaşların yoğunlukta olup yaşadıkları yerlerde AİHL tercih etmeleri ve yabancı öğrencilerin velilerinin de kendi çocuklarını bu okullara göndermeleri daha uygun bulmuşlardır. MEB ve yabancı velilerin evlatlarını bulunulan okullara göndermek istemeleri, yabancı öğrencilerin kendi konuşmuş olduğu ana dilini rahatlıkla ifade edebilecekleri derslerin olması, ayrıca kendi kültürlerinden birçok arkadaş edinebileceği ve kıyafet tarzlarında zorlanmayacağı benzer kültürde kendi gibi birçok

arkadaşının olacağı okul olmasından kaynaklanmaktadır. Bu yaklaşımla okula gelen çocukların beraberinde de onlar içinde olsa bazı sorunlarda meydana gelmektedir. Özellikle yeni bir dil öğrenme, maddi yetersizlikler, yeme-içme ve barınma gibi sorunların yabancı öğrencilerin büyük sorunu gibi görünmektedir (Tanrıkulu, 2017; Taştan & Çelik, 2017). Eğitim öğretim süreci içerisinde de yaşanan bu sorunların birçok yansımaları araştırma konusu olarak ele alınmıştır (Ertaş & Kırac, 2017).

1.4. Araştırmanın Sayıtları

- ✓ Veri toplama aracının yeteri kadar geçerli ve güvenilir olduğu,
- ✓ Çalışma grubunun çalışma evrenini simgeler yeterlilikte olduğu,
- ✓ Araştırmada yer alan öğrencilerin, sorulara dürüst ve içtenlikle yanıtlar ilettikleri düşünülmektedir.

1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları

- ✓ Araştırmanın sınırlılıklarını; İstanbul ili Başakşehir ilçesi “ Toki Celalettin Ökten Kız Anadolu İmam Hatip Lisesi” nde öğrenim gören 210 yabancı öğrenci ile sınırlanmıştır.
- ✓ Araştırmamız 2023-2024 eğitim- öğretim yılı ile sınırlıdır.
- ✓ Elde edilen verilerin geçerliği, ölçeğin uygulandığı zaman ile sınırlıdır.
- ✓ Belirlenen konuya ilişkin ulaşılabilen kaynaklardan elde edilen veriler ile sınırlıdır.
- ✓ Katılımcıların Güllü ve Güçlü (2009) tarafından geliştirilen “Beden Eğitimi ve Spor Ölçeği (BEDTÖ)”ne verdikleri cevapların işlenmesi ile sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

Göçmen: Yaşamlarını sürdürdüğü topraklardan, var olan birçok nedenlere bağlı olarak topraklarını isteyerek veya istemeden değiştirmiş kişilerdir. (Ziya, 2012)

Göç: Göçün tanımı, sosyoloji sözlüğüne bakıldığında “insanların ya da toplulukların sembolik şekilde ya da siyasi olarak ülke sınırlarının ilerisine doğru, yeni yaşam alanlarına doğru yerleşik olarak hareket etmesi” şeklinde ifade edilmiştir (Sosyoloji Sözlüğü, 2005).

Yabancı : “Türkiye Cumhuriyeti Devleti ile vatandaşlık ilişkisi olmayan kişiler” (GİGM, 2024).

Uyum: Kişilerin, yaşadığı toplumsal çevrenin taleplerine yönelik, değişimlerine yön veren davranış biçimidir (Gülнар & Balcı, 2011).

Sosyal-Kültürel Uyum: Göç etmiş olan toplulukların, toplum içerisinde yaşanılan kültürü öğrenebilmesi, bu kültür içerisinde kendilerine sosyal beceri ve çeşitli kazanımlar elde ederek gelişmesi ve kişilerin davranışlarını yön verebilme çabasıdır (Berry, 2006).

İletişim: Toplumsal yaşamda üretmenin ve beraber yaşam sürdürebilmenin önkoşulu olup, anlam oluşturma becerisidir (Yaylagül, 2006).

Dil: İletişim içerisinde hem sözlü hem de yazılı olarak kullanılabilen, kişilerin doğum anından itibaren zihinlerine kodlanmış bir şekilde öğrenmeye başladığı, insanlara has bir yapı, düşüncelerini ve düşündüklerini karşısında ki bireye doğru bir biçimde aktarabilmesine denilmektedir (Aksan, 1999).

Beden Eğitimi: Öğrencilere sadece fiziksel açıdan ele almamakla beraber, diğer yandan onların bilişsel, sosyal ve duygusal gelişimleri açısından da fayda sağlar. Beden eğitimi, insanlardaki fiziksel kapasitenin, potansiyeline ve oluşan

tepkilere karşı direnç göstermesi, bireyde oluşan davranış değişikliğine ilişkin eğitimin bir aşamasıdır (Tekin vd., 2009).

Spor: Dünya genelinde bireylerin bedensel, zihinsel ve duygusal sağlıklarını desteklemek, eğlenmek ve karşılıklı rekabet oluşturmak için tercih ettiği önemli bir aktivite türüdür (Varol, 2017).

Tutum: Herhangi bir derse karşı olumlu davranış sergilemek, derse aktif katılım sağlanması, içinde bulunduğu derse yönelik istekli olunması, derse katılım sağlamaktan keyif alma ve bunu içselleştirerek kendine değer oluşturup kabul etme davranışlarını ifade eder (Özçelik, 1998).

Beden Eğitimi ve Tutum: Bireylerin beden eğitimi dersine karşı hafızalarında gizli tuttukları pozitif veya negatif değerlendirmedir (Tavşancıl, 2002).

2. GENEL BİLGİLER

2.1 Kültür

Bireyler yaşamış olduğu toplum içerisinde kendince bir takım düşünceye, davranış biçimine ve bunlarla ilgili tutuma sahiptir. Toplumlari bir araya getiren insan topluluklarının ortak yanları, onların var olan kültürlerini ve yaşama tarzlarını oluşturmak ve korumaktadır. Toplumu oluşturan ortak yapı taşları, paylaşımlar, mutlulukları, üzüntüleri, kültür-sanat etkinlikleri, müzik, birlik olabilmeleri, inançları, gelenek ve göreneklerin tamamına yakını toplumların kültürlerini oluşturmaktadır (Williams, 2019).

Kültürü oluşturan unsurlar her ne kadar birbirine benziyor olsa da hiçbir toplumun kültürü tam anlamıyla bir diğerine benzememektedir. Her bir sosyo-kültürel alanın kendilerine has değere, norma, örf ve adet'e sahiptir. Toplum içerisinde genel- geçer şeklinde kabul görmüş bir davranışın, farklı bir toplum açısından kabul edilmeyen bir davranış olarak karşımıza çıkabilir (Sümer, 1995).

Hofstede (1984) kültürü "bir insan topluluğunun fertlerini bir başkasından ayırması zihin yapısını ortaklaşa bir şekilde program edilmesi" şeklinde tanımlamaktadır. Bu bağlamda kültürün, değerler yapısını içene alan ve değerler kültürün yapı taşı arasında yer almaktadır. Hofstede' ye göre insanlar yaşadığı kültürün özellikleriyle şekillenmektedir.

Koçel (2003) 'e göre kültür, öğrenilebilen ve etrafındakiler ile paylaşılabilen değerleri, dini inançları, kişinin davranış özelliklerini simgelemektedir. Kültürün oluşmasında etkili olan birden fazla etken vardır, bu etkenler ekolojik sistem ve kişinin yaşamış olduğu ailesi ve çevresi, yaşadığı din, almış olduğu eğitim ise politik sistemin parçasıdır(Tayep, 1992 Akt. Yeşil, 2009). Earley & Mosakowski (2004) kültürün, bireyin davranış biçimleri, yüz hareketleri ve konuşma biçimleri üzerinde büyük etkisi olduğunu, kültürel açıdan değişik özellikleri bulunan bireylerin bunları anlamlandırmaları ve özümsemelerinin zor olabileceğini belirtilmişlerdir. "Din ve

dil konusu, kültürel uyum açısından yabancı toplumların ve göçmen grupların talepleri arasında temel hak olarak yer bulmaktadır'' Blum, (1992) kültürler arasında din konusunun önemli bir konu olduğunu vurgulamıştır. Kültürler arasındaki farklılıkların oluşmasında, bir ülkenin coğrafyası, konuşulan dili, dini inançları, yaşam biçimleri, yemek kültürü vb. unsurları içerisinde barındırmakta, bir ülkede yetişen ve o ülkenin kültürünü benimseyen bireylerin değerleri, tutum ve algı, davranışları ile doğrudan ilişkisi olmaktadır (Temel Eğinli, 2011).

Kültür Cırık (2008)'a göre, toplumu oluşturan insanların ortak paylaşımları, ortak değerleri, hüznleri ve acıları, yaşadıkları coğrafyanın koşulları, ekonomisi, sosyoekonomik refah seviyelerinin bile kültür üzerinde önemli bir yeri bulunmaktadır. Kültürün nesilden nesile aktarılmasını, en basit düzeye indirmek için, eğitim sistemlerini dahil etmeyi amaçlar. Bu süreçte, eğitim planlamasında da kişinin içinde bulunduğu kültür aktarımıyla toplumların her daim gelişmelerine katkı sağlayarak, toplulukta uyum içerisinde yaşamayı hedefler. Bununla birlikte kişinin ait olduğu kültür, fertlerin yaşadıkları toplumda, farklı kültürlerden bir parça özümseyip kendi kültürleri ile birleştirerek bir takım yenilik ve yeni gelişimler katılabileceklerdir. Değişik milletlerin, etnik kökenlerinin ve dini gruplarının birbirinden değişik kültür niteliğine ait olduğu söylenmiştir. Kültürün toplumlarca tanınması için; geçmiş tarih, konuştukları lisan, örfü, adeti, gelenek ve görenekleri ortak değerleri aracılığıyla toplumlar içerisinde kendine yer bulmasıdır. Toplumların kültürel zenginliği, o kültürün tüm içerikleriyle topluma entegrasyon edilmesi gerekmektedir. Kültür, bir toplumda birden çok kimliği içinde bulundurur (Aysevener & Alış, 2012).

2.1.1. Çok kültürlülük

Çok kültürlülük, farklı etnik topluluklara, dinleri, dilleri, örf gelenek ve kültürlere sahip bireylerin beraber bir arada yaşadığı veya etkileşim içerisinde bulunduğu bir durumu ifade eder. Birbirlerinden farklı olarak değişkenleri içerisinde bulunduran ve değişik kültürlerin aynı zaman ve mekânı ortak olarak birlikte

paylaşmasını temsil eder (Çelik, 2008). Erdoğan, çok kültürlülük kavramını “ hangi kültürden olursa olsun değişik kültürlerin, geleneklerin birbirine eşitlik olarak dayanması bunların aynı ortamda yaşamlarını devam ettirebilmeleri için bir engelin bulunmadığını aynı zaman ve mekanı ortak olarak paylaşılmasını ifade edilmesi, olarak tanımlamıştır (Erdoğan, 1998). Geçmiş eskilere uzanan çok kültürlülük 1970’li yıllarda dile getirilmiş olmasına rağmen köle olarak bilinen Afro-Amerikalılar çocuklarına kendi kültürlerinin parçalarını ailelerine ve çocuklarına öğretebilme hakkı içerisine girmişlerdir. Kervan, birlikte ortak bir şekilde paylaşılan din ve yaşam tarzlarına sahip bireylerin düşünce biçimleri şeklinde ifade etmektedir (Kervan, 2017). Ramsey, çok kültürlülük teriminin siyasi ve ekonomik yapıyı içine alan, farklılık oluşturan hareketlerin olması şeklinde ifade etmiştir. Kesin bilgilerden farklı olarak dışa vuruk ve bilimsel gerçekliği içine alan, eleştirel düşünme bakış açısını sağlamaktadır (Ramsey, 2018). Birçok bilim alanlarının birleşmesiyle değişik disiplinler arası incelediğin de çok kültürlülük kavramı, oluşmasında birçok ırk, dil, din ve etnik kökeni bir arada bulundurmaktadır.

Aydın (2006)’ a göre çok kültürlülük, dünyada bulunan toplumların içerisinde bulunan fertlerle aralarında ki etkili iletişim becerilerinin geliştirmek için olanak sağlamaktadır. Eğitim uygulanış biçimleri içerisinde farklı kökenlere saygı duymak, insanlar arasındaki duygusal bağı ve ayrıca saygıyı geliştirdiği görülmektedir. Eğitim içerisinde yer edinen çok kültürlülüğe olan önyargıyı azaltma (Dunn, 1997), kişilerin birçok kültür ve değere kolaylıkla uyum sağlayabilmeleri (Coşkun, 2006), eğitim içerisinde eşitliği sağlamak ve bireylerin kültürel yaşantılarını arttırmayı amaçlamıştır (Türkoğlu, 1998).

2.1.2. Dil ve kültür

Dil ile kültürü bir arada öğrenmek, yaşadığımız toplumla etkileşim içerisinde bulunmayı ve topluma daha çabuk uyum sağlamayı da etkilemektedir. Dil öğrenmeye çalışmak ve dili iyi konuşabilmek, kültürün unsurları olan ve maddi-manevi olarak davranışların şekillerini öğrenmede yardımcı olmaktadır (Aksoy,

2012). Bir diğ er ifadeyle kültür ve dil birbirinden ayrı düşünülemeyen bir süreç olması nedeniyle topluma, kültürel olarak adapte olma yollarından biri olarak da o kültürün en iyi   reticisi olan dili iyi bilmeli ve kullanmaktan geçer. Yaşadığı toplumun lisanını iyi bir şekilde ifade edemeyen birisine kültürün doğru aktarılmasını ve ona uyum sağlayabilmesi pek mümkün görünmemektedir (G le  & Bekir, 2013).

Karşılıklı olarak sürekli etkileşim içerisinde olan kültür ve dil, arasında bir ilişki söz konusudur. Bir başka ifadeyle, dil kültürden etkilenmekte, kültürde dili de karşılıklı olarak etkilemektedir. Kişiler de iletişim kurma yollarını, kültürleşmenin sağlanmasıyla öğrenmektedir ( en, 2008). Dil bu yönüyle, tek başına bir iletişim sağlayıcı olmasından ziyade, toplum yapısının kimliğini olu turulmasın da önemli bir etkindir (Gökçel, 2012).

2.2. G  

  duygu vd.'nin (1998) g   kavramının kar ıklılığını bulunduğu içerikten almaktadır. G   terimi bir taraftan uzun bir zamanın, diğer yandan aralarında ili ikliği olan bölümlerinin bir b t n  şeklinde değerlendirilirken, bir taraftan da farklı alandaki bilimsel çalışmaların, kendine özgü konuları olarak farklı yaklaşım biçimleri ile incelemektedir. Oldukça uzun süreci ifade eden g  , göç eden yerleşim alanları, göç eden insanları ve g   kabul eden yerleşim yerlerinin beraberinde de ara tırılabileceğı gibi g   etme nedenlerinin de farklı yönleriyle ele alınabilir.  rnek verilirse, i  ve dış g  , siyasi ve ekonomik g  , kalıcı ve geçici oturmaya dayanan g  , gönüllü olarak ve zorunlu şekilde gerçekleşen g   vb. farklı güç ve g   kavramların oluşmasında daha etkili olmaktadır.

2.2.1. İ göç

Sosyolojik anlamda göç gerçeği, kişilerin politik, ekonomik ve sosyal, nedenlerle yaşamlarını sürdüşdüğu bölgelerden geri dönmeli ya da sürekli olarak değişik bir alana yerleşmeleri şeklinde ifade edilmektedir. Yaşamını sürdürmekte bulunduğu ölke sınırları içerisinde bir konumdan başka bir alana gerçekleşen yer değişikliğine “i göç”, yaşadığı ölkeden başka bir ölkeye gerçekleşen göç hareketine “dış göç” şeklinde ifade edilmektedir (Er, 2015). Ölkelerin kendi kapsamları içerisinde gerçekleştirdikleri nüfus hareketlenmelerine i göç şeklinde nitelendirilmektedir. Bununla beraber i göçler belirli bir konumdan bir başka yerleşik alana taşınılması ya da yerleşmesi şeklinde gerçekleşmektedir. Göçler bazı zamanlarda kırsal kesimden şehirlere doğru da yön bulmaktadır. İ göün yaşanmasıyla ölkelerin nüfusunda herhangi bir değişiklik söz konusu olmazken; fakat göç alan kentin ya da yerleşim alanının nüfus sayısının artmasında farklılıkların olduğu görölmektedir (Taşçı & Erçakar, 2016).

2.2.2. Dış göç

Bireysel ya da grupsal olarak gerçekleştirilen göçlerin genel olarak sığınma amacıyla yapıılıyor olmasının yanında mülteci statüsü elde etmek için gerçekleşen göç hareketlerinin olduğu da belirtilmektedir (Dağdeviren, 2018).

2.2.3. Zorunlu göç

Hünee (2006)’ ya göre bireylerin özgür iradelerinin dışında yaşadıkları yaşam alanlarından ayrılmak zorunda kaldıkları göç hareketi olarak ifade etmektedir.

Koçak ve Terzi (2012)’ ye göre zorunlu olarak gerçekleştirilen göçlerin bireylerin kendi tercihleri dışında, devlet tarafından durum ve olayların zaruri bir şekilde maruz kaldığı belirtilmekte.

2.3. Eğitim

İnsanoğlu yaşantısı boyunca örgün veya yaygın olarak sürekli bir eğitim içerisinde bulunur. Yaşam süreci içerisinde toplum için önemlidir ve aynı zamanda detaylı bir zaman dilimi olan eğitim, fertlere sadece bilgi yönünden değil, diğer yandan sosyal, fiziksel ve ruhsal yönlerinden de fayda sağlanmış olarak gelişimlerine katkı sağlamayı amaç edinmektedir (Kalemoğlu, 2011).

Yeşilyaprak (2006) 'a göre eğitim, bireylerin davranışında kendi yaşantıları aracılığıyla bilinçli şekilde istenilen davranış değişikliğini meydana getirme sürecidir. Bireylerin içinde yaşamış olduğu topluma uyum sağlayabilmesi için, birtakım toplumsal kurallara bağlı kalarak öğrenebilmesi gereken davranış biçimleri vardır. Bireylerin davranış biçimlerini öğrenebilmesinin yolu eğitimden geçmektedir. (Demir, 2018). Dünyada teknolojik ve bilimsel bakımdan büyük farklılaşmanın yaşanması, toplumsal hayatın da bu nedenle değişmelere uğradığı bu süreçte, ülkelerin kalkınmasında ve gelişmesinde en temel yolu olarak eğitim görülmektedir (Gümüşay, 2014).

Öğrenme süresinde fertlerin öğrenme sorumlulukları kazanarak, kendi kabiliyetleri etrafında kendini geliştiren, bulunduğu süreç içerisinde aktif şekilde katılım gerçekleştirilen, etrafındaki fertlerin de süreç içerisine dahil olan, gelişimlere açık birey yetiştirmelerini sağlamaktadır (Kaplan, 2014).

2.3.1. Türk eğitim sisteminin temel amaçları

Türk Milli Eğitiminin genel amacı, Türk Milletinin tüm bireylerini,

Atatürk inkılâp ve ilkelerine, Anayasada bulunan ifadesinin Atatürk milliyetçiliğine bağlı; Türk Milletinin milli, manevi ve kültürel, insani ve ahlaki değerleri özümseyen, korumayı amaç edinen ve gelişmesi ve yükselmesi için sürekli çaba sarf eden, vatanına ve milletine bağlı, insan haklarına saygılı ve Anayasanın en başında bulunan temel ilkelerini esas alan laik, sosyal, demokratik ve sosyal hukuk

devleti olan Türkiye Cumhuriyetine ilişkin görevleri ve sorumluluk bilinci olan ayrıca bu ilkeleri özümseyerek süreklilik haline getirmeyi görev edinmiş vatandaşlar yetiştirmek;

Bedensel, zihinsel, ahlaki ve duyuşsal alanlarında sağlıklı ve dengeli olarak gelişmiş karaktere ve kişiliğe sahip, bilimsel ve özgürce düşünebilme yetisine sahip, gelişmiş bir evrensel görüşü bulunan, bireyin haklarına saygı gösteren, onların kişiliklerine önem veren, toplumsal sorumluluğu bulunan; yaratıcı, yenilikçi ve üretken nesiller yetiştirmek. İlgi ve yeteneklerini geliştiren bilgili, becerikli, aynı zamanda, işbirlikçi olarak alışkanlık kazanarak yaşama hazırlamaktır. Bireylerin şahıslarını mutlu edebilecek ve toplumların huzuruna katkı sağlayacak birer meslek sahibi olabilmelerini sağlamaktadır. Böylelikle bir taraftan Türk yurttaşların ve Türk halkının refahı ve mutluluğunu artırmayı; diğer taraftan ulusal birlik ve beraberlik içinde iktisadi, sosyal ve kültürel kalkınmayı desteklemek, hızlandırmak ve nihayetinde Türk Milletinin çağdaş uygarlığın yenilikçi, birleştirici, yaratıcı ve seçkin bir ortağı yapmaktır (oygm.meb.gov.tr).

2.3.2. Türkiye’ de yabancı öğrencilerin eğitimi

Kaliteli ve kapsamlı eğitim alma hakkı, her çocuğun temel eğitim hakkı içerisinde yer almaktadır. Eğitim hakkı; cinsiyeti, dili, dini, ırkı, kökeni vb. özellikleri bakımından herhangi bir ayrıcalık fark etmeksizin bütün bireylere verilmiş olan bir haktır. Ayrıca yabancı talebelerin eğitimlerine esas olarak, 222 sayılı ilköğretim ve Eğitim Kanunu, 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu ve Çocuk Hakları Sözleşmesi içerilerine göre; eğitim haklarında herhangi bir ayrıcalık yapılmayacağı, ihtiyaç sahibi her okul çağında ki bireylere verilmesi gereken bir hak olan eğitim hakkı, eğitim politikalarının belirlenmesinde çocukların menfaatini gözeten gerekli düzenlemelerin tekrardan oluşturulması gerektiğini vurgulamaktadır (MEB, 2014; Akt. Sarıer,2020).

Türkiye’de ki geçerli anayasa, iç hukuk düzenlemeleri ve ayrıca uluslararası sözleşmelerin yabancı uyruklu vatandaşlarında eğitim yönünden bir takım haklara sahip olduklarını göstermektedir. Bu düzenlemelere göre Anayasamızın 42. maddesi, 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanununun 4. maddesi, Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanununun 34, 59 ve 96. maddeleri, 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun 2, 46 ve 52. maddeleri, 2922 sayılı Türkiye’de Öğrenim Gören Yabancı Uyruklu Öğrencilere İlişkin Kanunun 7. maddesi, MEB Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği 29. maddesi, MEB Yaygın Eğitim Kurumları Yönetmeliğinin 32. maddesi, 14/11/2002 tarihli ve 24936 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Göçmen İşçi Çocuklarının Eğitimine İlişkin Yönetmelik, 6/3/2004 tarih ve 25393 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan MEB Denklik Yönetmeliği ile Temel Eğitim Genel Müdürlüğünün 23/09/2014 tarih ve 4145933 sayılı yazısı ile yayımlanan 2014/21 sayılı Genelge ve bu alanla ilgili iç hukuktaki mevzuatlara göre düzenlenmiş yasaları oluşturmaktadır (Erdönmez, 2016).

Yabancı öğrencilerin eğitimleri için düzenlenen projelerden bir tanesi PIKTES Projesidir. Bu projenin içeriğinde istenilen yabancı çocukların, ülkemizdeki eğitim olanakları ve toplumsal anlamda uyum sağlamaya yardımcı olmaktır. Türkiye’de bulunan Suriyeli talebelerin eğitimleri ilk olarak geçici eğitim merkezlerinin öncülüğünde sürdürülürken Suriyeli talebelerin eğitimlerinin süreklilik sağlayacak bir sorun olduğunun farkında olmalarından, Suriyeli Çocukların Türk Eğitim Sistemine Entegrasyonunun Desteklenmesi Projesi (PIKTES) ismi verilen yeni bir uygulamaya geçilmiştir. *“PIKTES’in temel amacı, Geçici Koruma Altındaki çocukların, Türkiye’deki eğitime erişimlerine ve sosyal uyumlarına katkı sağlamaktır”*(PIKTES, 2017).

Yabancı uyruklulara yönelik Eğitim-Öğretim Hizmetleri konulu genelgede detaylı bir şekilde incelendiğın de bu genelgenin yabancı öğrencilere verilen eğitim hizmetlerinin belirlenmiş standart içerisinde de yürütüldüğü ve eğitim hakkını güvence altına almıştır. Yayımlanan genelge ile yabancı talebelerin kendi ülkesinde devam edemedikleri eğitime “Geçici Eğitim Merkezleri”nde devam etme olanağı

bulmuşlardır. Genelge kapsamı içerisinde Bakanlığın eğitim hakkı, ayrımcılık yasağı, dezavantajı olan çocukların eğitim olanaklarına ulaşması, çatışma etkilerinin azaltılması, çocuklara ve gençlere bedensel, hukuksal ve ruhsal olarak korunmalarının sağlanmasında destekleyici politikaların benimseneceği belirtilmiştir (Sariahmetoğlu, 2019).

2.3.3. Göç ve eğitim

Yabancı talebelerin, dil-konuşma eksikliği, kendi istemleri olmadan kaynaklanan nedenlerle, kendi ülkelerinde devam edemedikleri yarıda kalan eğitimlerinin yaratmış olduğu tramva ve stresten dolayı eğitim performanslarının da olumsuz etkilenebileceği birden fazla zorlukla mücadele etmek zorunda kalmışlardır (Martinez vd., 2017). Görmüş oldukları eğitim yaşantıları ve yaşamış oldukları deneyim ve tecrübeleri ne olursa olsun, yabancı öğrenciler akademik kelime birikimleri, okuduklarını anlama oranı, yazma becerilerini ve temel içerik kavram becerilerini geliştirmek için yardıma ihtiyaç duymaktadırlar (Calderon, 2019).

Tosun vd.'nin (2018) yabancı öğrencilerin, Türkiye'de almış oldukları eğitimlerin akademik anlamda çabuk öğrenebilirlikleri bakımından önceden aldıkları eğitimlerinden üstün iyi bir nitelikte olduğu ve başarılı olmaları halinde ileri düzeyde bulunan eğitim kademelerinden yararlanmak istemektedirler. Yabancı öğrencilerin, bu kademelerde almış oldukları eğitimlerin sonucunda Türk kültürünü daha iyi anladıkları ve bununla beraber kültürel uyumların daha kolay sağladıkları anlaşılmaktadır. Yabancı öğrencilerin dil sorunlarından dolayı eğitimlerden yeterince faydalanamaları da almış oldukları eğitimlerin hem yabancı öğrencilerin hem de Türk öğrencilerimizin topluma uyum sağlamaları, çok kültürlü tutum sergilemeleri, bir diğerini anlamaları ve beraber bir arada yaşam sürdürme bilinci oluşturabilmeleri açısından oldukça önemli olduğu söylenebilir.

Yabancı öğrencilerimizin okul içerisinde karşılaştığı sorunların, okul idarecilerinin ve öğretmenlerin gözlemlerini gerektirir, böylelikle diğer öğrencilerin yeni gelen yabancı öğrenci yaşlılarıyla beraber aynı seviyede aldıkları eğitim

müfredatı planlanabilir ve geliştirilebilir. Bunun için özellikle öğretmenlerimizin emek ve gayretleri sonucunda yabancı öğrencilerimizle biraz fazla ilgilenmesi gerekmektedir. Bu sorunların üstesinden gelmek için yardımcı olunması gerekmektedir (Drake, 2017).

2.4. Spor

Spor, Dünya’da bulunan değişik toplumları ve kültürlerin, farklı dilleri ve bireyleri bir arada toplanmasını sağlayan önemli bir olguya sahiptir. Günümüzde verilen çağdaş eğitim, çocukların kendinde bulunan kapasitelerini geliştirmelerine yardımcı olmak üzerine odaklanmıştır (Heper, 2012). Spor ve sporcu yetiştirmek için yetenekli çocukların erken yaşta keşfedilmesini önemli görmektedir. Bu yeteneklerin erken yaşlarda keşfedilmesi için okullarda sportif faaliyetlerin önemi büyüktür (MEB, 2006).

Spor, kendi içerisinde belirli şekilde belirlenmiş kurallara sahip olması, özellikle rekabetçi bir alan içerisinde olma, bireysel ve grup işbirliği içerisinde yapılan ve genel anlamda rekabet ortamına dayalı bedensel aktiviteleri içermesidir. Bu özellikleriyle sporu kişisel olarak yapılmaktan çıkartıp, kültürel bir etkinliğe dönüştürmektedir. Tüm bu özellikleriyle spor, sosyal yaşam kapsamında şekillenebilen, kültürel etkinliklerin tamamını oluşturmaktadır. Kısacası spor, düzenlenmeden önce belirlenmiş kuralları içeren kültürel faaliyetleri içermektedir (Beşirli, 2016).

Blanchard’a (2000) göre spor: “Tanımları ve kuralları olan, faaliyetleri düzenlenmeden önce belirli sınırlar içerisinde hırs ve mücadeleyle beraber yarışmaya dayanan, bedensel olarak güç kullanılan bir etkinliklerdir.”

Spor, birbirinden değişik yaş aralığına sahip bireyler için sağlık, yarışma, sosyal aktivite ve eğlence bakımından önemlidir. Aynı zamanda profesyonel olarak yapılan spor, ekonomik getiriye sahip olan ve kültürel etkileşimlere sahiptir. Sporun temel özellikleri aşağıda verilmiştir (Göktaş & Şentürk, 2019).

1. **Fiziksel Aktivite:** Spor, fiziksel aktiviteleri içerisinde barındırır. Bunlar koşma, yüzme, atlama, voleybol, futbol, basketbol gibi bedensel hareket düzeyleri yüksek olan aktiviteler sporun temel unsurları içerisinde yer alır.

2. **Sağlık ve Fitness:** Spor, bireylerin bedensel sağlıklarını korumak ve bedensel olarak geliştirmelerine yardımcı olmaktadır. Düzenli olarak sportif aktiviteleri yapan bireylerin, kas yapıları güçlendirip, kalp sağlığını destekleyebilir ve genel fitness seviyesini düzenleyebilir (Kızılyalı, 2012).

3. **Rekabet ve Performans:** Birçok spor, rekabet içeren ortamda gerçekleşmektedir. Bireysel veya takımla beraber yapılan yarışmalar ve daha iyi performans sergileme amacı bulunur. Rekabet, içsel motivasyon düzeyini artırabilir ve bireysel gelişime destek sağlayabilir.

4. **Eğlence ve Rahatlama:** Spor, hem sporcular hem de izleyiciler için eğlenceli bir aktivite olabilmektedir. Oyun esnasında yaşanan heyecanı, izleyicilere keyif ve zevk verebilirken, oyuncular da rekreatif amaç için spor yapabilirler (Varol, 2017).

5. **Sosyal Etkileşim:** Spor, fertler arasında sosyal iletişimi artırmaya yöneltebilir. Takımlar, spor kulüpleri ve düzenlenen aktiviteler, fertlerin beraber bir arada bulunmasını ve ortak bir amaç içerisinde paylaşılmasını sağlayabilir.

6. **Disiplin ve Öz-Denetim:** Spor, disiplini ve kendine öz denetim becerilerini kazandırmaya ve kazanılan özdenetimi artırmaya teşvik edebilir. Sporcuların antrenmanlara aralıksız ve düzenli olarak devam etmesini sağlama, oyunun kurallara uygun şekilde oynamasına uyması ve belirlemiş olduğu hedeflerine ulaşmak için odaklanması gerekebilir (Karavelioğlu, 2017).

7. **Kişisel Gelişim:** Spor, bireysel gelişimi desteklemektedir. Kişinin kendini tanımasına, belirlediği hedeflere ulaşma gayretine ve zorluklar karşısında mücadele etme becerilerini geliştirme fırsatları sunabilir.

8. **Kültürel ve Ulusal Kimlik:** Yapılan bazı sporlar, içerisinde bulunduğu belli bir kültürün veya ulusal kimliğin bir parçası haline gelmiştir. Örneğin, futbol bazı ülkelerde kültürel bir simge haline dönüşmüştür. Amerikan futbolu denildiğinde Amerika ile ilişkilendirilmesi de buna benzer bir örnek gibidir.

9. **Sağlıklı Yaşam Tarzı:** Spor, sağlıklı bir hayatın, önemli bir parçası olabilir. Düzenli bir şekilde spor yapılması, kişinin kilo kontrolünü denetim altında tutmasını, stres yönetimin becerisini ve hayat kalitesi açısından olumlu etki yaratabilir.

10. **Eğitim ve Öğrenme:** Spor, fertlerin kişilik üzerinde etkisi olan karakter gelişimini, grupla beraber işbirliği içerisinde çalışmasını ve liderlik gibi önemli ve kapsamlı becerilerin öğrenilmesine katkıda bulunabilir, özellikle genç yaşta olan yetenekler için eğitici ve öğretici bir deneyim olabilir (Karavelioğlu, 2017).

2.4.1. Farklı kültürlerde spor

Farklı kültürlerde spor, geleneklere, kendi tarihi içerisinde oluşan bağlantılara ve bulundukları coğrafyanın özelliklerine göre çeşitlilik içermektedir. Spor, kültürün ayrılmaz bir parçası olarak yerini alır ve toplumun değerlerini, ileriye doğru yaşatarak yaşam tarzı oluşturabilir. (Turhan vd., 2021).

Her kültür kendi içerisinde de belirli sporlara daha fazla ilgi gösterme eğilimi vardır. Örneğin, futbol Güney Amerika ve Avrupa'da popülerken, Amerika Birleşik Devletleri'nde futbol yerine Amerikan futbolu ve beyzbol daha yaygındır. Kültür, sporun türünü ve çeşitliliklerini etkileyen önemli bir unsurdur. Farklı kültürlerin değerleri, normları, gelenek- görenekleri ve toplumsal yapıları, spora yaklaşımları ve kültürlerine göre hangi sporun daha yaygın olduğunu belirler (Çiçek, 2019).

Ülkelerin sportif ilişkilerin de, kültürel yakınlaşmayı teşkil etmesi, çevrenin korunması, turizme teşvik edilmesi, bireylerin rekreasyonları değerlendirilmesi, sporun geniş insan kalabalığına hitap edilmesi, beden, zihninin ve fiziksel bakımdan sağlıklı bireylerin yetiştirilmesinde bir araç olarak kullanılması görülmektedir (Keten, 1993).

Yaşar vd., (2018) Türkiye'ye göç eden “geçici koruma” kapsamındaki çocuk ve gençlerin spor aracılığıyla sosyal beceri alanlarının artmasına yönelik topluma uyum süreçlerini hızlandırmayı amaçlamaktadır. Yabancı kişilerin toplum içerisinde homojen gruplar oluşturularak, toplumsallaşması bakımından olumlu etki bırakmakta ayrıca taraflar içinde yaşanabilir bir toplum yapısı oluşturulmaktadır. Sporun, sosyal beceri kapasitesini arttırdığı ve sosyal beceri düzeylerinin ise yabancı bireylerin topluma kazandırmadaki etkisinin olduğunu bilinmektedir.

Spor, sadece kültür üzerinde değil birçok disiplinler arası için önemli bir görev üstlenmektedir. İnsanların bedensel, bilişsel ve duygusal ihtiyaçlarını karşılayabilmenin yanında, toplumları bir araya getirir ve kendi değerlerini yansıtır (Türkmen vd., 2016).

Kültürün bir unsuru olan spor, toplumların ve bireylerin davranış ve düşüncelerini şekillendirmekte ve diğer kültürleri etkileyerek milli özellikler kazandırmaktadır. Spor ve kültür arasında kurulan bağın bir de tarihsel yönü bilinmektedir. Toplumların beden eğitimi ve spor tarihleri incelendiğinde, günümüzde ki durumu açıklamakta ve gelecek zamanlar için önemli bir kaynak teşkil etmektedir. Spor ve kültür ilişkisinin bakıldığında zaman içerisinde de kültürdeki, sonuca bakıldığında toplumdaki değişikliklerin, toplumsal kültürün, yaşamın öğelerinden biri olarak değerlendirilen spor terimine yüklenen anlamların ya da işlevlerinin değiştiği görülmektedir. Spor, bireylerin ve toplumların kültür özelliklerini etkilemekte ve şekillendirmektedir (Yıldız & Bitirim, 2005).

Kültürleşme alanında spor, yabancıların kültürleşmelerin ve sosyallik arasındaki ilişkiyi inceleyen araştırmalar, sporun ve boş zaman aktivitelerinin yeni yaşam alanlarına yerleşme ve uyum sağlama sürecinde önemli bir etkiye sahip olduğu görülmektedir. Ayrıca bu göçmen gruplarının, özellikle göçmenlerin boş zaman aktivitelerine ve spora katılımı, etnik, sosyo-kültürel engelleri ortadan kaldıran ve nihayetinde göçmenlerin kültüre uyum sağlamasına yardımcı olan bir iletişim, etkileşim ve sosyal ilişki oluşturur ve bu şekilde misafir oldukları toplumla bütünleşme süreci kolaylaştırılmaktadır. Li (2015) 'nin çalışmasında göçmen grupların spor ve boş zaman etkinliklerinin ilerisine geçerek sosyal ortam oluşturmak için spor ve rekreasyon aktivitelerine katılım sağladıkları tespit edilmiştir (Li vd., 2015).

Çankaya ve Tozlu' nun (2021) gerçekleştirdiği çalışmasında yabancı toplulukların spor faaliyetlerinde uyum sağlayabilmesi ve çok kültürlülük algısını, spor ve göç alanında meydana gelen gelişmelerin değişik sonuçlara sebep olduğu üzerinde durulmuş ve sportif aktivitelere katılımın artmasıyla birlikte göçün neden olduğu kaygı, toplumsal uyum problemi, çok kültürlülük algısı gibi unsurların eksileceği veya ortadan kalkacağına değinilmiştir.

2.5. Beden Eğitimi ve Spor

Beden eğitiminin temel eğitimde ki yeri oldukça önemlidir. Beden eğitiminin hedefi fiziksel etkinlikleri, bedensel, zihinsel, sosyal ve duygusal yönden gelişim sağlayabilen bireyler yetiştirmek ve beden eğitimi temel eğitimden ayrı görülemez. İlköğretimde eğitim alan fertlere verilen kapsamlı ve kaliteli bir beden eğitimi ülkelerin ilerleyen süreçler açısından oldukça büyük bir öneme ve değere sahiptir. Bireyler kişiliklerini tek başlarına oluşturabilecekleri ve bunlardan memnun olabilecekleri etkinliklerle sağlayabilir. Bu tür etkinliklerde en büyük rolü beden eğitimi ve spor üstlenmiştir (Kangalgil vd., 2006).

Demirel vd., (2006) göre, “beden eğitimi ve spor birbirlerini bütünleştiren ve asla ayrı düşünilemeyen iki olgudur. Bireylerin bedensel ve psikolojik sağlığını geliştiren ve kişinin güçlü iradesi beden eğitimi ve sporun öncelikli hedeflerinden biri olduğu gibi, bireylerin önceden bilinmeyen yeteneklerini ve yenilikçi taraflarını da dışa yansıtarak hareket haline getiren önemli etken olduğu belirtilmektedir.

Beden eğitimi; fiziksel, sosyal ve zihinsel alanları bir arada birleştiren geniş bir kavramdır. Bu oluşum içerisinde beden eğitimi amaç değil, araç özelliği taşımaktadır. Büyük kas gruplarının, kişinin fiziksel özelliklerinden elde edilerek oluşan bir sonucudur. Kas grupları aktiviteleriyle bireylerin sosyal ve bilişsel bütünlüğünü bozmadan, bireylerin sosyal yararlarına etkili olan, amaçlarının gerçekleştirebilme terbiyesidir. Beden eğitiminde yapılan aktiviteler bireylerin büyümesinde ve gelişmesinde davranışları iyi yönde etkileyen araç olmaktadır (Kul, 2008).

Toksöz ‘e göre “fertlerin beden ve ruhsal sağlığını, bedensel hareketleri iyileştirmeye yönelik, ihtiyaç görüldüğünde çevresel şartlara uyumlu olarak, beden eğitimi etkinliklerine katılım sağlayanların özelliklerine göre esneklik gösteren kuralları olan oyun, jimnastik ve spora yönelik aktivite çalışmalarının bütününe kaplayan geniş bir etkinliktir” şeklinde tanımlamaktadır (Toksöz, 1991).

2.5.1. Beden eğitimi ve sporun önemi

Beden eğitimi, eğitim içeriklerinin ayrılmaz bir parçası olmakla beraber, beden bütünlüğünün gelişmesi ilkesini benimseyen, çocukların fiziksel gelişimi, hareket kabiliyetlerinin gelişimi, merkezi sinir sistemi ve kas koordinasyonların gelişmesi, bireysel ve sosyal uyum sağlayabilmesi bakımından oldukça önemlidir (Koç & Tekin, 2011).

Dünya Sağlık Örgütü'nün, okul vakitleri içerisinde beden eğitimi ders süresini çoğaltarak gençlerin ve çocukların fiziksel aktivite seviyelerinin geliştirilebildiğini önerdiği gibi, Pate ve arkadaşlarının da sürekli söyledikleri gibi beden eğitimi dersinin toplum yararına faydalı olunabileceğini ileri sürmektedir (Griggs, 2012).

Türk toplumunda beden eğitimi ve spor'a verilen kültürün önemi oldukça büyüktür ve bu önemin Türkleri bozkırın tek hâkimi olmasını sağlamıştır. Türkler; kılıç kuşanma, güreş, okçuluk, avcılık, binicilik, halter ve koşular gibi daha çok savaşa hazırlıklı olmak için sportif hareketliliğin devamını sağlayan kökbörü, çögen, cirit atma gibi at üstünde oynanan oyunların güç ve yetenek sergileme kültürü haline getirmişlerdir. Yaşantılarının her anına işlemiş olan gelenekleşen ve örflerine yerleşen bu aktivitelerin akın edilmesi ve göçler aracılığıyla başka kültürlerle de aktarmışlardır (Türkmen, 1987).

2.5.2. Ortaöğretimde beden eğitimi dersi

Liselerde, yürütülen beden eğitimi ve spor derslerinde öğrencilerin çeşitli alanlara yönlendirerek var olan potansiyellerini ve yeteneklerini geliştirme şansı bulurlar. Günümüzde sürekli olarak değişen ve gelişen teknoloji ile insanlar üzerinde etkileşim kurmaya başlamıştır. Beden eğitimi görevi dernek içerisinde olguya karşı donanımlı bireyler yetiştirmektedir. Anlaşıldığı gibi donanımlı bir birey olmak fiziksel, zihinsel ve psikolojik olarak dinç olmayı gerektirmektedir. Beden eğitimi ve sporun unsurlarının meydana getirdiği birçok hareketli alanları içine alan spor eğitimi ile elde edilmektedir. Spor eğitimiyle beraber bağ kurarken beden eğitimi ile bir arada düşünmek yanlış olmaz. Çünkü beden eğitimi ve spor bir arada bir bütündür (Çoban vd., 2003).

Eğitim alanlarındaki yeniliklerin beraberinde getirdiği yeni yaklaşımlar neticesinde İlköğretimde Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programlarının uygulamada yer edinmesi ve bunların devamı mahiyetinde yeni bir Ortaöğretim Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programı'nın güncellenmesine gerek duyulmuştur (MEB,2011).

MEB, Talim Terbiye Kurulunun Tebliğler Dergisi 2023-2024 eğitim-öğretim yılından itibaren 9. ve 10. Sınıf düzeylerinden başlamak ve ileri sınıflara kademeli olarak uygulanmak üzere Anadolu Liseleri, Genel Liselerinin 9., 10, 11., ve 12. sınıflarında ikişer ders saati olarak uygulanırken, Mesleki ve Teknik Liselerinde 9.,10. ve 11. sınıflarında zorunlu olarak olmaktan çıkartılmış ve seçmeli ders olarak devam etmiştir. Fen Liseleri ve Sosyal Bilimler Liselerinin 9. 10. 11. Ve 12. sınıflarına 2 ders saati şeklinde uygulanmaktadır. İmam Hatip, Anadolu İmam Hatip Liselerinin ise 9. sınıf öğrencilerine 2 ders saati olarak uygulanırken 10., 11., ve 12., sınıf öğrencilerine 1 ders saati şeklinde verilmektedir. Spor Liselerinin ise 9. 10., ve 11. sınıflarında ortak ders saati adı altında dersler işlenirken, 12. sınıflarda beden eğitimi ve spor tarihi adında iki ders süresi olarak belirlenmiştir. Güzel Sanatlar Liselerinin Görsel Sanatlar ve Müzik bölümlerinde de 9., 10., 11., ve 12. sınıflarda beden eğitimi dersi bir ders saati şeklinde düzenlenmiştir (MEB, 2023).

Spor Programı- Projesi kapsamında uygulanan Anadolu İmam hatip liselerinde onuncu sınıflardan başlayarak her sınıf seviyesinde 2 branş seçilmektedir. Spor uygulamaları derslerinde sınıflar da birleştirme yapılmamaktadır. Bu derslerde okulun ve çevrenin fiziki olanaklarına bağlı olarak önceden belirlenmiş branşlarda bireysel veya takım halinde en az bir okul spor takımı çıkartılır. Okulun takım çalışmaların da öğrencilerin katılımı gerçekleşir. Takım çalışmaların planlanması ve yürütülmesi okul zümreleri tarafından yapılmaktadır. Bireysel sporlar da masa tenisi, halter, okçuluk, kayak, yüzme, eskrim, güreş, badminton, tenis, bisiklet, tekvando, oryantiring, judo ve boks branşlarından oluşmaktadır. Takım sporlarında ise voleybol, hentbol, basketbol ve futbol branşlarından seçilir (MEB, 2023).

2.5.3. Beden eğitimi dersinin genel amaçları

Milli eğitim temel kanunun oluşmasında, Atatürk inkılap ve ilkelerinin doğrultusunda anayasa ile şeklini almış olan Türk milli eğitim sisteminin amaçları öncülüğünde, öğrenci gruplarının gelişimleri de göz önünde bulundurularak, öğrencilerin toplumsal ve bireysel açıdan sağlıklı, kültürlü, mutlu ahlakının,

geliştiren ve uyumlu bir kişilik sağlayan, yenilikçi, üretken, yaratıcı, milli değerlere sahip ve demokratik ilkeleri özümsemiş bireyler olarak yetiştirilmeleri genel amaç olarak belirlenmiştir.

1- Atatürk ve beraberinde ki düşünürlerin beden eğitimi ve spor konusu hakkında söyledikleri sözlere açıklık getirebilmeli..

2- Bedenin tüm vücut yapısını ve bütün sistemlerinin yaş düzeylerini esas alarak geliştirebilmeli ve güçlendirebilmeli.

3- Merkezi sinir sistemi, kas dokusunu ve eklem kabiliyetlerini geliştirebilmeli.

4- Düzgün duruş alışkanlığını kazanabilme.

5- Beden eğitimi ve sporla ilgili temel olarak bilgi, beceri, hareket alışkanlıkları kazanabilme.

6- Vücudunu müziğin ritmine uygun olarak, müzikal eşliğinde hareketler yapabilme.

7- Kültürel folklor oyunları ile ilgili beceri kazanma ve bunları uygularken istekli olabilme.

8- Milli bayramlarımız ve kurtuluş günlerini anlam ve önemini anlayabilme, törenlere katılmaya istekli olabilme.

9- Beden eğitimi ve sporun kişinin sağlığına olan esasları anlamlandırarak serbest zamanlarında sportif faaliyetlerle ilgili uğraşlarla meşgul olmaya hevesli olabilmesi.

10- Temel düzey sağlık bilgileri ve ilkyardım bilgileri, becerisi, davranış ve alışkanlık edinebilme.

11- Doğayı koruma ve sevmeye, temiz hava, su ve güneşten yarar sağlayabilme.

12- Birlikte koordinasyon içerisinde ve beraber uyumlu bir şekilde çalışma alışkanlığı kazanabilme.

13- İstekli olarak görev alabilme sorumluluk üstlenebilme, liderin söylediklerine uyum sağlama ve yeri geldiğinde liderlik görevi üstlenebilme.

14- Kendisine güven duyabilmeli, zamanında çabuk karar verebilmeli.

15- Dostluk içerisinde yarışabilme ve kazanan tarafı takdir edebilme, yenilgiyi kabullenebilme ve şike ve haksızlığa karşı durabilme.

16- Demokratik yaşamın oluşturduğu alışkanlık ve tavır edinebilme.

17- Kamuya ayrılan kaynakları doğru ve iyi bir şekilde kullanılması.

18- Spor malzemeleri ve kullanılan tesisler bakımından yeterli bilgiye sahip olabilmesi ve etkili ve doğru kullanabilmesi (MEB, 2000).

2.5.4. Beden eğitimin temel faydaları

Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programı'nın kapsamı; talebelerin yaşamları süresince kullandıkları yetenekleri ve kabiliyetleri, hareketli ve sağlıklı yaşam becerisi, strateji ve kavram ile beraber kişinin kendi yönetimi ve öz denetim becerisini geliştirir. Bireyin ilişkilerini ve düşünce becerilerinin geliştirerek sonraki öğrenim düzeylerine hazırlanmalarına yardımcı olmaktır. Bu kapsam paralelliğinde beden eğitimi ve spor dersi alan öğrencilerin aşağıdaki program hedeflerine ulaşılması beklenmektedir.

1. Çeşitli bedensel aktivitelere ve spora has hareket yeteneklerinin gelişimini sağlar.

2. Hareket bütünlüğü kavramını ve ilkelerini, farklı bedensel aktivitelerde ve sporla beraber sergiler.

3. Bedensel hareketlerin stratejilerini ve diğer bedensel aktivitelerde ve spor esnasında uygular.

4. Sağlığının iyi olmasıyla beraber bedensel aktiviteler ve spor kavramlarının anlamını açıklayabilir.

5. Sağlıklı birey olmak ve kişinin kendini geliştirmesi, bedensel aktivitelere ve spora sürekli olarak katılım sağlar.

6. Beden eğitimi ve sporla alakalı olarak kültürel birikim, kültürel değerleri kavrar.

7. Beden eğitimi ve spor aracılığıyla kendisini yönetme becerisi gelişir.

8. Beden eğitimi ve spor aracılığıyla iş birliği yapabilme, çevresiye iletişim sağlayabilme, oyun içerisinde adil bir oyun oynamayı öğrenme, sosyal sorumluluk, liderlik, doğaya duyarlı ve farklılıklara saygı duyabilme özelliklerini geliştirir (MEB, 2018).

2.5.5. Beden eğitimi ve spor dersinin bireyin gelişimine etkisi

Beden Eğitiminin ve spor dersinin bireyin gelişime katkısı incelendiğinde eğitim süresi içerisinde bireylerin çocukluk dönemlerinden başlayarak, ergenlik dönemine kadar devam eden bir süreci içerisinde almaktadır. Bu süre içerisinde insan sürekli değişim ve gelişmeler göstermektedir. Beden eğitimi etkinlikleri çevresel etmenler ve gelişimlerine etki eden faktörler içerisinde yer bulmaktadır. Beden eğitiminin bireyler üzerinde ki gelişimleri farklı başlıklar altında incelenmek mümkündür. Fiziksel gelişim, bilişsel gelişim, duyuşsal gelişim (Mirzeoglu, 2003; Tamer & Pulur, 2001; Güneş, 2001; Aracı, 1999; Siendentop, 2004).

Beden eğitimi ve spor dersinin bireylerin akademik başarı düzeylerini engellediğini düşünenlerin aksine, doğru ve bilinçli bir şekilde planlı olarak yapılan egzersizlerin ise öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve sosyal yönden gelişimlerini olumlu yönde etkilediğini öğrencileri ve velileri bilinçlendirmeli gerektiğini, bu anlamda öğrencilerin velilerini sportif aktivitelere katılması konusunda teşvik eden çalışmalar planlanmalıdır (Aras & Asma, 2020).

2.5.6. Bilişsel gelişime etkisi

Bireylerin yaşamını devam ettirdiği dünyayı anlamlandırması ve öğrenmesini sağlayan, zihinsel faaliyetlerde görülen gelişimlerine bilişsel gelişim denilmektedir. Bireylerin bilişsel gelişim süreçleri incelerken doğumdan yetişkinliğe kadar olan

sürecin, kişinin çevreyi ve dünyayı anlamlandırma yollarının kapsamlı ve etkin hale getirme sürecini içine alır. Beden eğitimi ve spor derslerinde kendin yer edinen faaliyetler ile izleyerek ve izlediklerini uygulayarak öğrenebilmesi, öğrenebilmesi için yeterli algılayabilme, düşünebilme, akıl yürütebilme, kritik edebilme ve temel kavramların gelişmesini sağlamaktadır (İmamoğlu, 2011).

Beden eğitimi ve spor dersinde uygulanan etkinlikler aracılığıyla talebeler günlük ders stresinden ve rahavetinden bir nebze olsa çıkabilmek için öğrencileri rahatlatır. Beden eğitimi ve spor organizasyonları öğrencilerin şahsına olan güvenlerini, duygusal motivasyonu, aniden verilen kararlara karşı hızlı ve pratik bir şekilde düşünebilme ve sorunlara pratik ve yaratıcı çözümler bulunabilmesi gibi birçok bilişsel özelliklerin gelişmesine yardım etmektedir (Açak, 2006).

Şenduran ve Amman'ın (2006) yılında araştırdıkları çalışmalarında ortaöğretimde belirli plan ve düzen içerisinde yapılan beden eğitimi ve spor derslerine katılım sağlayan öğrencilerin karşılaştıkları problemleri çözme becerilerinin, derslere ve aktivitelere katılım sağlamayan bireylere oranla daha fazla ve etkin biçimde kullandıklarını görmüşlerdir. Bu incelemelerin doğrultusunda beden eğitimi ve spor aktivitelerinin bilişsel gelişimlerine pozitif bakımdan katkı sağlandığı görülmektedir.

2.5.7. Duyuşsal gelişime etkisi

Spor, sadece bireylerin fiziksel açıdan gelişim göstermesinin yanında, onların kişiliklerin gelişmesi açısından da önemlilik arz etmektedir. Yaşları daha küçük çocuklar sporu genellikle eğlenmek, heyecan aramak, arkadaşlarıyla bir arada olmak, güçlü olmayı hedeflemek ve yeni yetenekler edinebilmesi için spor yapılmasıdır. Spor ile uğraşan bireyler, etkinlikleri yaşayarak ve uygulayarak öğrenirlerken, aynı zamanda yaratıcılık becerilerini geliştirir ve bununla beraber sorumluluk bilinci kazanırlar. Yardımlaşmayı ve arkadaşlarıyla beraber uyum içerisinde bulunma,

oyunu kurallarına uygun oynayabilme, arkadaşlarına karşı saygı gösterme gibi sosyal davranışlar kazanarak olumlu bir benlik gelişimi ortaya koyarlar (Mengütay, 2005)

İnsanlar güzel ve farklı duygular edinilerek duygusal eğilimlerini geliştirmeye yardımcı olur. Duygusal olgunluk, bireylerin varlıklara ve kişilere karşı; zamana ve mekâna göre davranış göstermesi ve diğer insanlara ve kendi benliklerine karşı yararlı olmayan duygularını kontrol altında tutabilmesidir (Yavuz, 1998).

Aracı' ya (2001) göre ortaöğretim öğrencileri lisenin ilk iki yılında ortama genellikle uyum sağlayamamış öğrencilerdir. Kendilerine en uygun arkadaş gruplarına girmek isterler. Bu zaman içerisinde, değişik maceralara ilgi duyan ve onları uygulamak için fırsat arayan gençler, diğer yandan özgür olmak isterler. Lise 12. sınıfa gelindiklerinde; bedenin vermiş olduğu olgunlaşmadan ve büyümenin vermiş olduğu mahcubiyetle etraftan çekinmeleri ve üzülmeleri söz konusu olabilir. Bir diğer yandan da spor müsabakalarında başarılı olmaya özenirler. Fiziksel faaliyetlere katılım gösteren birey, bedensel hareketlerle duygularını dışarıya karşı ifade edebilme olanağı bulurlar. Bireyler duygularını, öfkesini, kıskançlığını, saldırganlığı, utangaçlığı vb. duygularını dışa vurulmuşluk sağlar ve bunların kendi başına kontrol edebilmeyi öğrenir. Spora veya herhangi bir oyun aktivitelerine katılmak onları baskılanmış duygularından kurtulmalarını sağlamaktadır.

2.5.8. Fiziksel gelişime etkisi

Eğitimin ilkelerinin en başında bireyleri, bilişsel yönelimlerinin beraberinde fiziksel olarak da geliştirmek gerekmektedir. Bu esnada beden eğitimi dersi öğrencilere sağlıklı kalabilme davranışı kazanması ve bedensel uygunluk seviyelerini uzun süre sürdürebilmeleri için önemli olmaktadır (Bal, 2010). Bu kapsam içerisinde beden eğitimi ve spor derslerinin talebelerin bedenlen etkin olmalarını ve hayat biçimi olunması için alışkanlık haline getirmeleri adına önemli bulunmaktadır (Bozdemir, 2012).

Fiziksel aktiviteler insanların eklemlerinin ve kas yapılarının gelişebilmesini etkileyen önemli etkenlerin önünde gelmektedir. Eğitim sisteminin içerisinde de yer alan fiziksel özelliklerin gelişim gösterilmesi ancak beden eğitimi ve spor dersleri ile mümkün olmaktadır. Kişilerin yapmış oldukları fiziksel aktivitelerde kas ve eklemlerin etkin bir şekilde rol oynarken kemik uzuvlarının gelişimi de sonrasında gelmekte. Fiziksel gelişimler bilimsel süreçten ele alındığı vakit kas ve eklemlerin gelişmesinde fiziksel faaliyetlere katılım sağlamanın önemli bir etkiye sahip olduğu vurgulanmıştır. Fiziksel aktiviteler düzenli katılım sağlayan bireylerin herhangi bir fiziksel aktiviteler katılım sağlamayanlara göre fiziki olarak değişimler arasındaki farklılıklar belirli derecede bulunmaktadır (Açık, 2006).

Türkiye’deki beden eğitimi ve spor dersi müfredatında bulunan kazanımların çoğunluğunu, beceri ve yeteneklerinin geliştirilmesiyle ilgili aktiviteler oluşturur. Fakat bunun yanı sıra fiziksel etkinlikler üzerine kapsamlı seviyede olmasa da çeşitli etkinlikler vardır. Aslında beden eğitimi ve spor, fiziksel faaliyetler bir birinden ayrılmayan bir bütündür. Bu yönden bakıldığında, çocukların büyüme ve gelişmelerinin sağlanabilme sürecinde fiziksel etkinlikler için oldukça etkili bulunmaktadır. Ergenlik çağı öncesi fiziksel etkinliklere katılım sağlaması büyük önem taşımaktadır, çünkü fiziksel etkinlikler bireyin ruh sağlığı, oyun çağını ve yetişkinlik dönemin de etkileyebilecek birçok fizyolojik etkisi vardır (Zorba & Saygın, 2009).

2.6. Tutum

Tutumların; bilişsel, davranışsal ve duyuşsal olmak üzere 3 temel unsuru vardır. Bu unsurlar kendi içerisinde iç tutarlılık göstermektedir. Bilişsel tutumu Triandis “insanların düşünce süreçlerinde kullandığı bir sınıf olgusu olarak tanımlamaktadır. Duyuşsal tutumu Baysal “kişiden kişiye farklılaşan ve gerçeklerle açıklanamayan, hoşlanma-hoşlanmama yönlerini oluşturmaktadır diye tanımlamaktadır. Davranışsal öge, kişilerin belli bir uyarcı gruplarındaki tutum nesnesine ilişkin kişinin davranış eğilimlerini yansıtmaktadır (Tavşancıl, 2002).

Tutumlar, insanın doğuşundan itibaren kazanılan davranış biçimleri olmamakla birlikte, kişilerin, tutumları daha sonrasında da öğrenip kazanım elde ettikleri belirtilmektedir. Bazı tutumların, insanın kendi yaşamları boyunca kendi deneyimleşmeleriyle elde ettiklerini belirtilirken, bazı tutumların ise dış kaynaklardan da öğrenilebileceği savunulmaktadır (Kağıtçıbaşı & Cemalcılar, 2014).

Tutumu, beden eğitimi ve spor dersleriyle birlikte ele alındığında bu ifadelerle birlikte anlatılabilir. Herhangi bir spor branşına ilişkin olumlu tutum oluşturma, derse katılım sağlamama isteğinin tersine katılmaktan hoşnut olma, bir öneme sahip olduğunu benimseyen davranışları içermektedir (Özçelik, 1998).

Kangalgil (2006) göre öğrencilerin tutumları öğretmen ve kapsam için önemli bir olgudur. Öğrencilerin gelişimlerinde önemli bir yere sahip olan okullarda, dersin işlendiği alanın ve eğitimcinin davranışları tutumların belirlenmesinde ayrıca bir önemlilik oluşturmaktadır. Başka bir ifadeyle öğrencilerin; okul, dersler, sanatsal derslikler ve öğretmenler gibi değişkenlerine karşı geliştirdikleri tutumların kişilerin yaşamlarını etkileyecektir.

Bireylerin belirli bir kişisel ya da grup içerisinde düşünce ve grupların içselleştirme düzeylerini belirli açıda davranışlarına neden olunmaktadır. Kişilerin bazı konulardaki sergilediği davranışın onaylanma beklentisi veya kabul etmeme gibi bir çeşit hazır oluş eğitimi oluşturmaktadır. Bireylerin davranışları ve tutumları kişinin davranışlarına göre şekillenmektedir (Özgüven, 2000).

2.6.1. Bilişsel tutum

Bilişsel tutum, kişilerin nesnelere ilişkin, düşüncelerini, bilgisi ve değerlerini ve inançlarını oluşturur. Bu değerler kişilerin etrafındaki tutum ilgili bilişsel bilgilerdir. Bu bilişsel bilgiler ya kişilerin tutum olgusu ile yaşantı yoluyla tecrübe kazanmasıyla ya da farklı kaynaktan öğrenmesi sonucu oluşmaktadır. Tutumlar, insanlar tarafından bilinen ve insanlar tarafından kabul edilen bir konuya karşı oluştukları söylenebilir. Aksi yönde, tutum objenin ne olduğu anlaşılmayan bir

konuya yönelik oluşmaz. Tutum olgusu ile bilgileri, gerçekleri ne derece yansıtıyorsa bununla ilgili tutumlar hafızada kalıcılık sağlar. Tutum olgusu ile ilgili yeni bilgiler edindiği zaman beraberinde öğrendiği tutum da değişmektedir (Baysal, 1981).

Bilişsel tutumun, bireyin yaşantısını devam ettirdiği çevredeki nesnelere karşı bir bilgi birikimi edindiğini ve bu nesnelerden elde ettiği deneyimlerin sonucu kişinin nesnesi ile ilgili bilgi, deneyim, düşünce, olgu ve inançlarını ortaya koymaktadır (Üresin, 2012).

2.6.2. Duyuşsal tutum

Kişilerin, bir nesneye yönelik duygusal tepkilerini ve duygularını ve buna yönelik hissettiklerini bir arada oluşturmaktadır. Tutumun, duyuşsal ögenin ve bilişsel ögesine oranla daha basittir. Bireyin kendisinin pozitif ya da negatif bir tepkiye ön eğilimi olarak göstermektedir. Böyle olunmasıyla beraber birlikte, “duyuşsal ögenin ağır basan bir tutumu değiştirmesi oldukça zordur; özellikle kişilerin egosunu ilgilendiren konular ya da olaylara karşı yaklaşım tutumunu yoğun yaşamaktadır” (İnceoğlu, 2000).

Duyuşsal tutum kişilerin duygusal yönleriyle ilgili olarak ilgi, tutum ve kişilik boyutlarının yoğun olduğu bir alan olup, kişilerin yeni bir öğrenme ortamına karşı öncesinden ilgi duyduğu duygularını ve düşüncesini içermektedir (Hünük, 2006).

Tutumların oluşmasında duyuşsal tutumların yeri daha fazladır. Bunun nedeni objelerin veya nesnelere karşı ilk kez etkileşimini duyuşsal obje ile gerçekleşmesinden oluşmaktadır. Etrafta oluşan olaylara karşı pozitif veya negatif tepkiyi duyuşsal öge vereceği için tutumunda başlaması bu öge ile gerçekleşmektedir (Baysal & Tekarslan, 1996, akt. Keskin, 2015). Sonuç olarak tutumların duygusal objesinin, insanlar tarafından algılanan kavramın veya durum ile ilgili duyguların ortaya çıkmasıyla ilişkilendirmek doğru bir tanım olacaktır (Karadağ, 2012).

2.6.3. Davranışsal tutum

Davranışsal tutum, kişilerin uyarıcı grubu içerisindeki tutum ögesi ve nesneleriyle ilgili davranışlarını içeren bir durumdur. Bu davranışsal tutumların belirlenmesi sözler ya da diğer eylemler gözetilerek ortaya konulabilir (Tavşancıl, 2002). İnsanların duygu ve düşüncelerinin belirli bir zamandan sonra davranışa dönüşmesi davranışsal tutumlar sonucu ile olmaktadır (Karadağ, 2012). Bu davranış tutumlarının, kişilerde sözel ya da başka bir durum anında harekette gözlemlenebilir (İnceoğlu, 2011, akt. Karaman, 2019).

Davranışsal tutumlardan söz ederken, saldırgan davranış tutumlarını kullanma ve duygusal davranış ile beraber kurallara dayalı (normatif) davranış biçimi olarak iki ayrı kategoride değerlendirilebilmektedir. Rasyonel değerlendirmelerin esas ve ilkelerine ayrıca kadro çıkarlarına uygun bir şekilde davranışlar sergilenip bu davranışlardan faydalanılarak tutumlar oluşturulabilmektedir. (İnceoğlu, 2010, akt. Keskin, 2015).

2.7. Beden Eğitimi ve Tutum

Beden eğitimi ve spor derslerinde verilen eğitimden istenilen uygulamaların karşılanabilmesi için talebelerin derslere ve aktivitelere karşı ilgilerin ve tutumun pozitif ve bağımsız olması gerekir (Üstüner, 2006). Bu kapsamdan dolayı öncelikle sağlıklı bireyler yetiştirmeyi amaç edinen ve onların gelişimlerinde önemli katkısı bulunan etkinliklerle hedefine ulaşmaktadır (Güllü vd., 2009). Talebelerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik pozitif tutumları, uygulanan müfredatın kapsamlı bir şekilde yürütülmesi ve programın hedeflerine ulaşılmasına yardımcı olacaktır. Diğer taraftan, öğrencilerin ilerleyen zamanda sosyalleşme süreçlerini farklı aktivitelere katılım sağlama arzularını etkileyecektir. Aksi halde beden eğitimi ve spor dersine karşı negatif tutum içeren öğrenciler dersin akış sürecini sekteye uğratabilir, derse katılım sağlamak istemeyebilir, dersin önemli olmadığını düşünebilir veya ders süresi içerisinde bir takım sorunlar yaratabilmektedir (Silverman & Scrabis, 2004).

Kılıcı' ya (2019) göre beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarından söz etmeden önce, öğrencilerin bu derslerin daha öncesinde eğitim ve öğretimini almadan önceki yaşantı süreçlerinde elde edinmiş birikimi oldukça önemlidir. Tutumların oluşmasındaki etmenlerin başında öncelikle öğrencinin, ebeveyn ve akran ortamı gelmektedir. Bu çevresel etmenlerden edindiği birikimler sonucu beden eğitimi ve spor dersine karşı pozitif ya da negatif davranış sergileyebileceğini söylemek mümkündür. Beden eğitimi ve spor dersi süresince yaşanan gelişmelerin ders öğretmeniyle yakından ilişkilidir. Dersin öğretmeni ders saati boyunca, dersin öncesinde ve sonrasında ki öğrenci ile diyalogları ve iletişimi, ödül ve ceza uygulamasının etkili kullanılması, öğrencilerin beden eğitimi derslerine ilişkin tutumlarının gelişmesi ve değişiklik göstermesi açısından önemli bir niteliğe sahiptir. Bu nedenle beden eğitimi ve spor dersine giren öğretmenlerinin öncelikle çocuklara dersin sevdirmesi için çaba ve sorumluluk yüklenmektedir. Olumsuz tutumlarının değiştirilmesinde ve bu tutumların pozitif hale getirilmesinde, oluşan etmenlerin öncülüğünde isteklendirme gelmektedir. Lise düzeyindeki öğrenciler derse yönelik pozitif tutum oluştururken, öğrencilerin ergenlik döneminde olmaları unutulmamalıdır. Ergenlik döneminde olan gençlerin oluşturacakları tutum onların karakterlerini ve kişiliklerini de etkilemektedir (Kılıcı, 2019).

3. YÖNTEM VE GEREÇ

Araştırmanın bu kısmında çalışmanın konusu, çalışmanın evreni ve örnekleme, araştırmanın yöntemi, araştırmanın veri toplama aracı, araştırmanın veri toplama analizi, çalışmanın geçerliliği ve güvenilirlik bulunmaktadır.

3.1. Araştırmanın Yöntemi

Bu çalışmada eğitim alanındaki ve bilimsel çalışmalarda çoğunlukla kullanılan betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Betimsel tarama modeli, en az iki ya da çok değişken arasındaki ilişkilerin seviyesini birlikte belirlemek amacıyla standart bir süreçle sorgulayarak kategori edilmesini amaçlar (Karasar, 2015). Bu betimsel tarama modeli şimdiki olağan durumu var olduğu haliyle açıklanmasını amaçlayan bir araştırma yöntemidir.

3.2. Araştırmanın Evren ve Örnekleme

Araştırmayı oluşturan evrenini, 2023-2024 eğitim –öğretim yılı İstanbul ili Başakşehir ilçesinde bulunan Toki Celalettin Ökten Kız Anadolu İmam Hatip Lisesi’nde aktif öğrenim gören 210 yabancı öğrenciden oluşmaktadır. Araştırmanın örnekleme, ilçemiz içerisinde ulaşılması ve kolaylıkla bulunabilmesi açısından, örnekleme sahip olduğu için bu okulla çalışma gerçekleştirilmiştir. Ölçek formları toplam 230 yabancı öğrenciye gönüllü olarak dağıtılmış, kişisel bilgilerin yanıtlanmasında gizlilik esas alınarak formlar dağıtılmıştır. 230 öğrencinin doldurmuş olduğu formlardan 20 tanesi eksik bilgiler içerdiği için değerlendirmeye alınmamıştır.

3.3. Veri Analiz Süreci

Araştırmamız da kullanmış olduğumuz veri toplama araçlarını ilgili kurumlardan gerekli izinler alındıktan sonra yabancı öğrencilerin eğitimlerini görmekte olduğu okulun idaresi tarafından bilgileri ve rehberliği eşliğinde yabancı öğrencilere uygulanmıştır.

3.4. Veri Toplama Araçları

3.4.1. Kişisel bilgi formu

Araştırmamız da veri toplama işlemleri iki aşamadan oluşmaktadır. Veri toplama aracında kişisel bilgi formu yaş, sınıf seviyesi, anne çalışıyor mu?, baba çalışıyor mu?, kardeş sayısı ?, Türkiye de bulundukları toplam süre ve sporla uğraşıp uğraşmadıkları gibi seçenekler bulunmaktadır. Bu sorular ile yabancı öğrencilerin demografik durumlarının belirlenmesi hedeflenmiştir.

3.4.2. Beden eğitimi dersine yönelik tutum ölçeği

Çalışmada öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine ait tutum puanlarını saptamak için Güllü ve Güçlü (2009) tarafından geliştirilen“ Beden Eğitimi ve Spor Dersi Tutum Ölçeği” kullanılmıştır. Beden Eğitimi ve Spor Dersi Tutum Ölçeği 24’ü olumlu ve 11’i olumsuz madde ile toplam 35 maddeden oluşmaktadır. Anket maddelerinin bazıları olumsuz maddeyken, diğer maddeler olumlu olarak incelenmiştir. Olumlu maddeler 1’den 5’e doğru, olumsuz maddeler 5’den 1’e doğru kodlanmıştır.

Veri toplama aracından elde edilen verilere yönelik ölçümlenen Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayı 0.90 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğimiz 5’li likert türünde olup, dereceleme biçimi “ ‘Kesinlikle Katılmıyorum’ (1), ‘Katılmıyorum’ (2), ‘Karasızım’ (3), ‘Katılıyorum’ (4), ‘Tamamen Katılıyorum’ (5) “ şeklinde yapılmaktadır.

4. BULGULAR VE YORUMLAR

4.1. Veri Analizi

Araştırmada toplanan verilerin analizi için SPSS 21.0 programından yararlanılmıştır. Araştırma verilerinin analizinde betimsel istatistikler olan aritmetik ortalama, frekans, standart sapma ve yüzde değerlerine bakılmıştır. Araştırmada kullanılan beden eğitimi dersi tutum ölçeğinden elde edilen verilerin normal dağılım gösterip göstermediğine bakılmıştır. Normal dağılım analizi sonucunda verilerin basıklık (kurtosis) ve çarpıklık (skewness) değerleri hesaplanmış sonuçlar aşağıda verilmiştir.

Tablo.1: Araştırma Ölçeği İçin Elde Edilen Çarpıklık ve Basıklık Değerleri

	Skewness (Çarpıklık)	Kurtosis (Basıklık)
Beden Eğitimi Dersi Tutum Ortalama	-0,413	-0,039
Bilişsel Boyut	-0,527	0,067
Duyuşsal Boyut	-0,426	-0,251
Davranışsal Boyut	-0,450	0,120

Normal dağılım analizi sonucunda Tablo 1’de görüldüğü gibi beden eğitimi dersi tutum ölçeğinde ve alt boyutlarında çarpıklık ve basıklık değerleri -2 ile +2 arasında yer almaktadır. Buna göre elde edilen verilerin normal dağılım gösterdiği kabul edilmiş olup, gruplar arası karşılaştırmalarda ikili karşılaştırmalar için bağımsız gruplar T testi, çoklu karşılaştırmalar için Tek Yönlü Anova testi kullanılmıştır.

Tablo 2: Ölçekten Elde Edilen Verilerin 5’li Likert Ölçek Aralıkları

Ağırlık	Olumlu maddeler	Olumsuz maddeler	Sınırlar
1	Kesinlikle katılmıyorum	Kesinlikle katılıyorum	1,00 – 1,80
2	Katılmıyorum	Katılıyorum	1,81 – 2,60
3	Kararsızım	Kararsızım	2,61 – 3,40
4	Katılıyorum	Katılmıyorum	3,41 – 4,20

4.2. Araştırmanın Geçerlilik ve Güvenirliği

Bu araştırmada kullanılan 35 maddeden oluşan Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeğinin Cronbach α iç tutarlılık değeri 0,904 olarak belirlenmiştir. Elde edilen güvenirlik değerlerinin oldukça yeterli düzeyde olduğunu söyleyebiliriz.

Reliability Statistics		
	Cronbach's Alpha	N of Items
Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği	0,904	35

Tablo1.3: Örneklem Grubuna Ait Demografik Bilgilerin Frekans ve Yüzde Değerleri

		f	%
Yaş	15-16 yaş	103	49,0
	16-17 yaş	43	20,5
	17-18 yaş	54	25,7
	18 + yaş	10	4,8
Sınıf seviyesi	9.sınıf	70	33,3
	10.sınıf	70	33,3
	11.sınıf	29	13,8
	12.sınıf	41	19,5
Anne çalışıyor mu?	Evet	34	16,2
	Hayır	176	83,8
Baba çalışıyor mu?	Evet	189	90,0
	Hayır	21	10,0
Kardeş sayısı	1-2	30	14,3
	2-3	38	18,1
	3-4	58	27,6
	5 ve üstü	84	40,0
Kaç yıldır Türkiye’de yaşıyor?	0-2 yıl	27	12,9
	2-5 yıl	65	31,0
	5-8 yıl	46	21,9
	10+ yıl	72	34,3
Sporla uğraşıyor mu?	Evet	94	44,8
	Hayır	116	55,2

Örneklem grubundaki yabancı öğrencilerin demografik bilgilerinin verildiği Tablo 3’e göre araştırmaya katılan yabancı öğrencilerin %49,0’u 15-16 yaş, %20,5’i 16-17 yaş, %25,7’si 17-18 yaş ve %4,8’i 18 yaş üstünde yer almaktadır. 9. ve 10. sınıf öğrencilerinin oranı %33,3 iken, 11. sınıf öğrencileri %13,8 ve 12. sınıf öğrencileri %19,5 oranında katılım sağlamışlardır. Annesi çalışıyor olan yabancı öğrencilerin oranı %16,2 iken babası çalışıyor olanların oranı %90,0 olarak görülmektedir. Yabancı öğrencilerin %40,0’ının 5 ve üstü kardeşi, %27,6’sının 3-4 kardeşi, %18,1’inin 2-3 kardeşi ve %14,3’ünün 1-2 kardeşi bulunmaktadır. Buna göre yabancı öğrencilerin genellikle kalabalık aileler içinde bulunduklarını

söyleyebiliriz. Araştırmaya katılan öğrencilerin %34,3'ü 10 yıldan fazladır, %21,9'u 5-8 yıl arasında, %31,0'i 2-5 yıl arasında ve %12,9'u 0-2 yıl arasında Türkiye'de yaşadıklarını belirtmişlerdir. Herhangi bir spor dalıyla uğraşan öğrencilerin oranı ise %44,8 olarak belirlenmiştir.

Tablo 1.4: Öğrencilerin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutum Düzeyleri

	n	ort	ss
1. Beden eğitimi derslerini sabırsızlıkla beklerim.	210	3,73	1,21
2. Beden eğitimi derslerinde kendimi zinde hissederim.	210	3,33	1,24
3. Beden eğitimi dersini gereksiz bir ders olarak görüyorum.	210	4,17	1,14
4. Beden eğitimi ders aktivitelerinde iyi duruş alışkanlığı kazanıyorum.	210	3,33	1,10
5. Beden eğitimi derslerinde karşılaştığımız spor dallarının (voleybol, futbol vs.) saha ölçüleri, araç ve gereçleri ile ilgili bilgiler ilgimi çekiyor.	210	3,41	1,24
6. Beden eğitimi dersinde karşılaştığımız spor dalları ile ilgili temel becerileri (parmak pas, vs) öğrenmekten zevk alıyorum.	210	3,49	1,30
7. Beden eğitimi dersleri sayesinde sporun sağlığa ne kadar yararlı olduğunu anlıyorum.	210	3,54	1,23
8. Beden eğitimi derslerinde öğrendiğim becerileri okul dışı aktivitelerde de uyguluyorum.	210	3,20	1,30
9. Beden eğitimi derslerinde temel sağlık kuralları ile ilgili bilgilerim artıyor.	210	3,23	1,19
10. Beden eğitimi ders etkinlikleri az iletişim kurduğum sınıf arkadaşlarımla iletişimimizi artırıyor.	210	3,09	1,31
11. Beden eğitimi ders etkinlikleri yakın olduğum arkadaşlarımla samimiyetimizi daha da güçlendiriyor.	210	3,46	1,36
12. Beden eğitimi ders aktiviteleri kendime güven duymamı sağlıyor.	210	3,22	1,18
13. Beden eğitimi ders aktivitelerinde arkadaşlarımla dostça oynuyorum.	210	3,75	1,22
14. Beden eğitimi derslerinin, günlük hayatın düzenine ve kurallarına uymayı kolaylaştırdığını düşünüyorum.	210	3,17	1,17
15. Beden eğitimi dersine katılmaktan zevk duyuyorum.	210	3,80	1,23
16. Beden eğitimi dersleri sınıf içi	210	3,30	1,24

	n	ort	ss
etkileşimimizi artırıyor.			
17. Beden eğitimi dersinde bir şey öğrenmediğimi düşünüyorum.	210	3,54	1,37
18. Haftalık beden eğitimi ders saat sayısı daha fazla olmalıdır.	210	3,75	1,47
19. Beden eğitimi derslerinde genellikle eşofmanlarımızı giyinip hiçbir şey yapmadan tekrar çıkartıyoruz.	210	3,60	1,30
20. Beden eğitimi dersinde öğrendiğimiz bilgi, beceriler ve aktivitelerin ileriki hayatımızda hiç işimize yaramayacağını düşünüyorum.	210	3,59	1,33
21. Beden eğitimi ders aktiviteleri fiziksel gelişime katkı sağladığını düşünüyorum.	210	3,82	1,13
22. Beden eğitimi derslerinde rahatlayıp gevşiyorum.	210	3,52	1,19
23. Beden eğitimi dersleri sayesinde spor dallarını daha iyi tanıdığımı düşünüyorum.	210	3,57	1,18
24. Beden eğitimi dersi yaramaz ve tembel öğrencilerin dersidir.	210	3,92	1,35
25. Beden eğitimi dersi okul programlarından çıkartılmalıdır.	210	4,21	1,23
26. Beden eğitimi ders aktivitelerine katılmak istemiyorum.	210	3,68	1,32
27. Beden eğitimi dersleri sayesinde yeteneklerimin farkına varıyorum.	210	3,41	1,20
28. Beden eğitimi ders aktiviteleri sayesinde sağlığını daha iyi koruyorum.	210	3,41	1,24
29. Üniversiteye giriş sınav kaygısı varken beden eğitimi dersine katılmak beni rahatsız ediyor.	210	3,69	1,24
30. Beden eğitimi derslerinde çoğunlukla gereksiz bilgi ve beceriler öğreniyoruz.	210	3,88	1,25
31. Beden eğitimi dersleri insanı okul dışında da egzersiz ve spor yapmaya teşvik ediyor.	210	3,47	1,24
32. Beden eğitimi derslerinde sinir, kas ve eklem koordinasyonumuzu geliştirici hareketler yapıyoruz.	210	3,29	1,20
33. Beden eğitimi ders aktiviteleri sayesinde zararlı alışkanlıklardan uzak duruyorum.	210	3,12	1,24
34. Beden eğitimi ders etkinliklerine sadece yüksek not almak için katılıyorum.	210	3,87	1,22
35. Beden eğitimi ders aktiviteleri öğrencileri okul kurallarını çiğnemeye teşvik ediyor.	210	4,02	1,23

Araştırmaya katılan yabancı öğrencilerin Beden Eğitimi dersine ilişkin tutumlarını belirlemek için kullanılan ölçeğin tüm maddelerine verilen cevapların ortalama ve standart sapma puanları Tablo 1.4’de verilmiştir. Elde edilen ortalama puanlar incelendiğinde en yüksek puanı almış maddeler:

“25. Beden eğitimi dersi okul programlarından çıkartılmalıdır.” maddesi için $x=4,21\pm1,23$ ortalama, “3. Beden eğitimi dersini gereksiz bir ders olarak görüyorum.” maddesi için $x=4,17\pm1,14$ ortalama, “35. Beden eğitimi ders aktiviteleri öğrencileri okul kurallarını çiğnemeye teşvik ediyor.” maddesi için $x=4,02\pm1,23$ ortalama elde edilmiş olup, olumsuz ifadeler içeren bu maddeler ters kodlandığı için **katılmıyorum** düzeyinde bir sonuç elde edilmiştir.

Tablo 1.4’de görüldüğü gibi ölçek maddelerine verilen cevaplardan 10 maddede ise **kararsızım** düzeyinde bir ortalama elde edilmiş olup en düşük puan almış maddelerden bazıları:

“10. Beden eğitimi ders etkinlikleri az iletişim kurduğum sınıf arkadaşlarımla iletişimimizi artırıyor.” maddesi için $x=3,09\pm1,31$ ortalama, “33. Beden eğitimi ders aktiviteleri sayesinde zararlı alışkanlıklardan uzak duruyorum.” maddesi için $x=3,12\pm1,24$ ortalama, “14. Beden eğitimi derslerinin, günlük hayatın düzenine ve kurallarına uymayı kolaylaştırdığını düşünüyorum.” maddesi için $x=3,17\pm1,17$ ortalama elde edilmiştir. Örneklem grubundaki öğrenciler bu maddelerdeki ifadeler için **kararsızım** düzeyinde bir tutuma sahiptirler, diyebiliriz.

Tablo 1.5: Öğrencilerin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutum Düzeyleri

	n	minimum	maximum	ort	ss
Beden Eğitimi dersine ilişkin tutum ortalama	210	1,57	5,00	3,57	0,62
Bilişsel tutum	210	1,46	5,00	3,69	0,65
Duyuşsal tutum	210	1,14	5,00	3,56	0,80
Davranışsal tutum	210	1,53	5,00	3,45	0,62

Araştırmaya katılan yabancı öğrencilerin Beden Eğitimi dersine ilişkin tutumlarını belirlemek için kullanılan ölçekten elde edilen genel ortalama ve alt boyutlara ait ortalama puanlar Tablo 1.5 'de verilmiştir. Elde edilen sonuçlara göre örneklem grubunu oluşturan yabancı öğrencilerin Beden Eğitimi dersine ilişkin ($x=3,57\pm0,62$) **katılıyorum** düzeyinde olumlu bir tutuma sahip olduklarını söyleyebiliriz. Alt boyutlardan elde edilen ortalama puanlara bakıldığında bilişsel tutum için $x=3,69\pm0,65$ ortalama, duyuşsal tutum için $x=3,56\pm0,80$ ortalama ve davranışsal tutum için $x=3,45\pm0,62$ ortalama elde edilmiştir.

Tablo 1.6:Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutum Düzeylerini Yaşa Göre Karşılaştıran Tek Yönlü Anova testi sonuçları

	yaş	n	ort	ss	f	p
Beden Eğitimi dersine ilişkin tutum ortalama	15-16 yaş	103	3,65	0,60	2,666	0,049**
	16-17 yaş	43	3,34	0,57		
	17-18 yaş	54	3,57	0,62		
	18 + yaş	10	3,62	0,90		
Bilişsel tutum	15-16 yaş	103	3,75	0,62	2,094	0,102
	16-17 yaş	43	3,47	0,55		
	17-18 yaş	54	3,71	0,72		
	18 + yaş	10	3,83	0,89		
Duyuşsal tutum	15-16 yaş	103	3,69	0,75	2,356	0,047**
	16-17 yaş	43	3,32	0,87		
	17-18 yaş	54	3,52	0,76		
	18 + yaş	10	3,54	1,01		
Davranışsal tutum	15-16 yaş	103	3,52	0,59	2,386	0,047**
	16-17 yaş	43	3,23	0,55		
	17-18 yaş	54	3,49	0,64		
	18 + yaş	10	3,47	0,90		

** $p<0,05$ düzeyinde anlamlı fark ifade etmektedir.

Yabancı öğrencilerin Beden Eğitimi dersine ilişkin tutum düzeylerini yaşlarına göre karşılaştırdığımız Tek Yönlü Anova testi sonuçları Tablo 1.6 'de verilmiştir. Elde edilen sonuçlara göre 15-16 yaş grubundaki öğrencilerin Beden Eğitimi dersine ilişkin genel tutum düzeylerinin ($x=3,65\pm0,60$) 16-17 yaş grubundaki öğrencilere göre ($x=3,34\pm0,57$) anlamlı bir fark ile daha yüksek görülmüştür ($p<0,05$). Ölçeğin

alt boyutlarından duyuşsal tutum boyutunda 15-16 yaşı grubundaki öğrencilerin tutum düzeylerinin ($x=3,69\pm0,75$) 16-17 yaşı grubundaki öğrencilere göre ($x=3,32\pm0,87$) anlamlı bir fark ile daha yüksek olduğu, davranışsal tutum boyutunda da aynı şekilde 15-16 yaşı grubundaki öğrencilerin tutum düzeylerinin ($x=3,52\pm0,59$) 16-17 yaşı grubundaki öğrencilere göre ($x=3,23\pm0,55$) anlamlı bir fark ile daha yüksek olduğu belirlenmiştir ($p<0,05$).

Tablo 1.7: Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutum Düzeylerini Sınıf Düzeylerine Göre Karşılaştıran Tek Yönlü Anova Testi Sonuçları

	Sınıf	n	ort	ss	f	p
Beden Eğitimi dersine ilişkin tutum ortalama	9.sınıf	70	3,75	0,57	6,249	0,000**
	10.sınıf	70	3,46	0,60		
	11.sınıf	29	3,24	0,68		
	12.sınıf	41	3,68	0,59		
Bilişsel tutum	9.sınıf	70	3,85	0,60	6,472	0,000**
	10.sınıf	70	3,59	0,58		
	11.sınıf	29	3,31	0,80		
	12.sınıf	41	3,84	0,61		
Duyuşsal tutum	9.sınıf	70	3,81	0,71	5,504	0,001**
	10.sınıf	70	3,45	0,84		
	11.sınıf	29	3,16	0,82		
	12.sınıf	41	3,63	0,75		
Davranışsal tutum	9.sınıf	70	3,58	0,59	3,646	0,014**
	10.sınıf	70	3,33	0,58		
	11.sınıf	29	3,25	0,71		
	12.sınıf	41	3,56	0,62		
** p<0,05 düzeyinde anlamlı fark ifade etmektedir.						

Yabancı öğrencilerin Beden Eğitimi dersine ilişkin tutum düzeylerini sınıf düzeylerine göre karşılaştırdığımız Tek Yönlü Anova testi sonuçları Tablo 1.7 'da verilmiştir. Elde edilen sonuçlara göre 9.sınıf öğrencilerinin Beden Eğitimi dersine ilişkin genel tutum düzeyinin ($x=3,75\pm0,57$) 10.sınıf öğrencileri ($x=3,46\pm0,60$) ve 11.sınıf öğrencilerine göre ($x=3,24\pm0,68$) anlamlı bir fark ile daha yüksek olduğu, 12.sınıf öğrencilerinin düzeylerinin ise ($x=3,68\pm0,59$) 11.sınıf öğrencilerine göre anlamlı bir fark ile daha yüksek olduğu görülmüştür ($p<0,05$). Ölçeğin alt

boyutlarından **bilişsel tutum** boyutunda ise 9.sınıf öğrencilerinin bilişsel tutum düzeylerinin ($x=3,85\pm0,60$) 11.sınıf öğrencilerine göre ($x=3,31\pm0,80$) anlamlı bir fark ile daha yüksek olduğu, 12.sınıf öğrencilerinin düzeylerinin de ($x=3,84\pm0,61$) yine 11.sınıf öğrencilerine göre anlamlı bir fark ile daha yüksek olduğu görülmüştür.

Duyuşsal tutum boyutunda 9.sınıf öğrencilerinin düzeylerinin ($x=3,81\pm0,71$) 10.sınıf öğrencilerinin ($x=3,45\pm0,84$) ve 11.sınıf öğrencilerinin ($x=3,16\pm0,82$) düzeylerine göre anlamlı bir fark ile daha yüksek olduğu görülmüştür. Aynı şekilde **davranışsal tutum** boyutunda da 9.sınıf öğrencilerinin düzeylerinin ($x=3,58\pm0,59$) 10.sınıf öğrencilerinin ($x=3,33\pm0,58$) ve 11.sınıf öğrencilerinin ($x=3,25\pm0,71$) düzeylerine göre anlamlı bir fark ile daha yüksek olduğu görülmüştür ($p<0,05$).

Tablo 1.8: Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutum Düzeylerini Annenin Çalışma Durumuna Göre Karşılaştıran Bağımsız Gruplar T Testi Sonuçları

	Anne çalışıyor mu?	n	ort	ss	t	p
Beden Eğitimi dersine ilişkin tutum ortalama	Evet	34	3,51	0,69	-0,527	0,599
	Hayır	176	3,58	0,61		
Bilişsel tutum	Evet	34	3,57	0,69	-1,198	0,232
	Hayır	176	3,71	0,64		
Duyuşsal tutum	Evet	34	3,57	0,88	0,030	0,976
	Hayır	176	3,56	0,79		
Davranışsal tutum	Evet	34	3,41	0,68	-0,381	0,703
	Hayır	176	3,45	0,61		

Yabancı öğrencilerin Beden Eğitimi dersine ilişkin tutum düzeylerini annesinin çalışma durumuna göre karşılaştırdığımız Bağımsız Gruplar T testi sonuçları Tablo 1.8 'de verilmiştir. Elde edilen sonuçlara göre yabancı öğrencilerin Beden Eğitimi dersine ilişkin tutumları annelerinin çalışıp çalışmama durumuna göre anlamlı bir fark göstermemiştir.

Tablo 1.9: Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutum Düzeylerini Babanın Çalışma Durumuna Göre Karşılaştıran Bağımsız Gruplar T Testi Sonuçları

	Baba çalışıyor mu?	n	ort	ss	t	p
Beden Eğitimi dersine ilişkin tutum ortalama	Evet	189	3,57	0,63	0,614	0,540
	Hayır	21	3,49	0,59		
Bilişsel tutum	Evet	189	3,69	0,66	0,078	0,938
	Hayır	21	3,68	0,59		
Duyuşsal tutum	Evet	189	3,58	0,80	0,935	0,351
	Hayır	21	3,41	0,86		
Davranışsal tutum	Evet	189	3,45	0,62	0,562	0,575
	Hayır	21	3,37	0,57		

Yabancı öğrencilerin Beden Eğitimi dersine ilişkin tutum düzeylerini babasının çalışma durumuna göre karşılaştırdığımız Bağımsız Gruplar T testi sonuçları Tablo 1.9’ de verilmiştir. Elde edilen sonuçlara göre yabancı öğrencilerin Beden Eğitimi dersine ilişkin tutumları babalarının çalışıp çalışmama durumuna göre anlamlı bir fark göstermemiştir.

Tablo 1.10: Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutum Düzeylerini Kardeş Sayısına Göre Karşılaştıran Tek Yönlü Anova Testi Sonuçları

	Kardeş sayısı	n	ort	ss	f	p
Beden Eğitimi dersine ilişkin tutum ortalama	1-2	30	3,60	0,61	0,557	0,644
	2-3	38	3,51	0,64		
	3-4	58	3,65	0,62		
	5 ve üstü	84	3,52	0,63		
Bilişsel tutum	1-2	30	3,71	0,63	1,087	0,356
	2-3	38	3,60	0,66		
	3-4	58	3,81	0,66		
	5 ve üstü	84	3,64	0,65		
Duyuşsal tutum	1-2	30	3,63	0,74	0,615	0,606
	2-3	38	3,45	0,88		
	3-4	58	3,65	0,81		
	5 ve üstü	84	3,53	0,78		
Davranışsal tutum	1-2	30	3,45	0,67	0,237	0,871
	2-3	38	3,49	0,59		
	3-4	58	3,48	0,62		
	5 ve üstü	84	3,41	0,62		

Yabancı öğrencilerin Beden Eğitimi dersine ilişkin tutum düzeylerini kardeş sayısına göre karşılaştırdığımız Tek Yönlü Anova testi sonuçları Tablo 1.10’ da verilmiştir. Elde edilen sonuçlara göre yabancı öğrencilerin Beden Eğitimi dersine ilişkin tutumları kardeş sayısına göre anlamlı bir fark göstermemiştir.

Tablo 1.11: Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutum Düzeylerini Kaç Yıldır Türkiye’de Bulunduğuna Göre Karşılaştıran Tek Yönlü Anova Testi Sonuçları

	Kaç yıldır Türkiye’de	n	ort	ss	f	p
Beden Eğitimi dersine ilişkin tutum ortalama	0-2 yıl	27	3,39	0,63	0,853	0,466
	2-5 yıl	65	3,57	0,60		
	5-8 yıl	46	3,60	0,59		
	10+ yıl	72	3,61	0,66		
Bilişsel tutum	0-2 yıl	27	3,53	0,69	1,121	0,342
	2-5 yıl	65	3,64	0,64		
	5-8 yıl	46	3,73	0,56		
	10+ yıl	72	3,77	0,70		
Duyuşsal tutum	0-2 yıl	27	3,46	0,77	0,258	0,856
	2-5 yıl	65	3,55	0,77		
	5-8 yıl	46	3,63	0,83		
	10+ yıl	72	3,57	0,83		
Davranışsal tutum	0-2 yıl	27	3,19	0,65	2,079	0,104
	2-5 yıl	65	3,53	0,58		
	5-8 yıl	46	3,43	0,57		
	10+ yıl	72	3,48	0,65		

Yabancı öğrencilerin Beden Eğitimi dersine ilişkin tutum düzeylerini kaç yıldır Türkiye’de bulunduğuna göre karşılaştırdığımız Tek Yönlü Anova testi sonuçları Tablo 1.11’da verilmiştir. Elde edilen sonuçlara göre yabancı öğrencilerin Beden

Eğitimi dersine ilişkin tutumları Türkiye’de bulunma süresine göre anlamlı bir fark göstermemiştir.

Tablo 1.12: Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutum Düzeylerini Sporla Uğraşma Durumuna Göre Karşılaştıran Bağımsız Gruplar T Testi Sonuçları

	Sporla uğraşıyor mu?	n	ort	ss	t	p
Beden Eğitimi dersine ilişkin tutum ortalama	Evet	94	3,67	0,63	2,187	0,030**
	Hayır	116	3,48	0,60		
Bilişsel tutum	Evet	94	3,78	0,64	1,876	0,062
	Hayır	116	3,61	0,65		
Duyuşsal tutum	Evet	94	3,69	0,81	2,000	0,047**
	Hayır	116	3,46	0,79		
Davranışsal tutum	Evet	94	3,54	0,63	1,984	0,049**
	Hayır	116	3,37	0,60		
** p<0,05 düzeyinde anlamlı fark ifade etmektedir.						

Yabancı öğrencilerin Beden Eğitimi dersine ilişkin tutum düzeylerini herhangi bir sporla uğraşma durumuna göre karşılaştırdığımız Bağımsız Gruplar T testi sonuçları Tablo 1.12’ de verilmiştir. Elde edilen sonuçlara göre herhangi bir spor dalıyla uğraşan yabancı öğrencilerin Beden Eğitimi dersine ilişkin genel tutum düzeylerinin ($x=3,67\pm0,63$) herhangi bir spor dalıyla uğraşmayanlara göre ($x=3,48\pm0,60$) anlamlı bir fark ile daha yüksek olduğu görülmüştür ($p<0,05$). Ölçek alt boyutlarından **duyuşsal tutum** boyutunda yine herhangi bir spor dalıyla uğraşan yabancı öğrencilerin tutum düzeylerinin ($x=3,69\pm0,81$) herhangi bir spor dalıyla uğraşmayanlara göre ($x=3,46\pm0,79$) anlamlı bir fark ile daha yüksek olduğu, **davranışsal tutum** boyutunda da aynı şekilde herhangi bir spor dalıyla uğraşan yabancı öğrencilerin tutum düzeylerinin ($x=3,54\pm0,63$) herhangi bir spor dalıyla uğraşmayanlara göre ($x=3,37\pm0,60$) anlamlı bir fark ile daha yüksek olduğu belirlenmiştir ($p<0,05$).

5. TARTIŞMA VE SONUÇ

Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Ortaöğretimde okuyan yabancı öğrencilerin Beden Eğitimi dersine dair tutumları arasında yaş seviyesine göre anlamlı farklılık var mıdır?

Yabancı öğrencilerin Beden eğitimi dersine ilişkin tutum düzeylerinin yaşa göre karşılaştırdığımızda elde edilen sonuçlara göre 15-16 yaş aralığı içinde olan yabancı öğrencilerin 16-17 yaşında olan yabancı öğrencilere oranla anlamlı bir fark ile yüksek bulunmuştur. Daha genç yaşta olan yabancı öğrencilerimizin beden eğitimi derslerine ilgililerinin yüksek olduğu, öğrencilerin yaş ile beraber tutumlarında azalma olduğunu göstermektedir. Literatürde çalışmamızı destekler nitelikte çalışmalar mevcuttur.

Çalış' a (2023) göre çeşitli ülkelerden ve farklı uyruklara sahip olan katılımcılardan elde edilen veriler doğrultusunda yaş düzeyi daha düşük olan katılımcılarda spora yönelik tutumunun daha yüksek olduğu görülmüştür.

Yenişan' ın (2020) de lisede okuyan yabancı öğrencilerin spor yapanlar ile spor yapmayan öğrencilerin arasındaki sosyal beceri düzeylerini incelediği çalışmasının sonuçların da 17-18 yaş aralığında olan öğrencilerin sosyalleşme oranlarının 14-16 yaş aralığında bulunan öğrencilere kıyasla yüksek bulunmuştur, spor yapmaya uzun süre önce başlayan öğrencilerin sedanter öğrencilere göre daha sosyal olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Beltekin vd. 'nin (2018) yapmış olduğu yabancı öğrencilerin spora olan tutumlarının yaşam doyumları ve psikolojik iyi olma durumları arasında etkilerini belirlemek için yapılan çalışmasının sonucu olarak; sporla ilgilenen yabancı öğrencilerin spora karşı olan tutumlarının yaşam doyumlarına ve psikolojik iyi oluş durumlarına göre sporla ilgilenmeyen sedanter bireylere göre anlamlı bir şekilde farklılık oluşturduğunu söylemektedir. Sporla ilgilenen bireyler ile yaşam doyum ve

psikolojik iyi olmaları arasında olumlu şekilde bir ilişki olduğu düşünülmektedir. Spor yapan insanın psikolojisi ve yaşam kalitesinin de derece pozitif yönde etkilendiğini kanıtlamaya çalışmıştır.

Literatürde çalışmamızın tersi yönünde çalışma sonuçları da bulunmaktadır.

Korkmaz' ın (2020) yapmış olduğu Suriye uyruklu olan lise talebelerinin beden eğitimi ve spor derslerine olan tutumlarının incelenmesinde yaşa göre herhangi bir anlamlı farklılığın olmadığı görülmektedir. Çalışmanın sonucunda beden eğitimi derslerine karşı gösterilen tutumların yaş fark etmeksizin aynı olduğunu bulmuştur. Bu çalışma bizim çalışmamızla farklılık göstermektedir.

Wersch vd. (1992) beden eğitimi derslerine ilişkin yapmış olduğu bir çalışmada ufak yaşta ki bireylerin kendilerinden büyük olanlara göre derse karşı tutumlarının olumlu olduğu ve derse karşı tutumlarının yaş düzeyleri arttıkça tutumlarında azalma olduğu sonucuna ulaşmıştır. Ayrıca Güllü (2007) ve Özkan (2011) 'in çalışmalarında yaş düzeyinin arttıkça derse olan tutumlarında azaldığı bulunmuştur.

Tekin vd. 'nin (2009) yapmış olduğu çalışması da bizim çalışmamızdan farklılık göstermektedir. Yapılan çalışmanın amacı; çeşitli değişkenlere göre incelendiğinde; 10. sınıf düzeyindeki öğrencilerinin 7.8.9. sınıf öğrencilerine göre, 17 yaşında olan öğrencinin ise kendinden daha küçük olan öğrencilere göre beden eğitimi ve spor dersi hakkında görüşlerinin ve tutumlarının pozitif olduğunu vurgulamıştır. Bu çalışma da bizim yapmış olduğumuz çalışmanın tersi yönünde sonuçlanmıştır.

Ortaöğretimde okuyan yabancı öğrencilerin Beden Eğitimi dersine dair tutumları arasında sınıf seviyesine göre anlamlı farklılık var mıdır?

Yabancı öğrencilerin bu derslere ilişkin tutum düzeylerini sınıf düzeylerine göre karşılaştırdığımızda elde edilen sonuçların 9. Sınıf da okuyan yabancı öğrencilerinin 10. 11. sınıf da okuyan yabancı öğrencilere oranla anlamlı bir farkla yüksek bulunmuştur. 12. Sınıf da okuyan yabancı öğrencilerin ise 11. Sınıf öğrencilerine oranla tutum sonuçları olumlu bulunmuştur.

Yapılan araştırmalara bakıldığında genelde talebelerin sınıf kademeleri arttıkça derslere olan önelimlerinde azalma görülmektedir. Bunun sebepleri arasında ise 9. Sınıf öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersini severek geldikleri, yabancı öğrencilerin beden eğitimi dersinde kendilerini diğer derslere oranla daha rahat ve sporun birleştirici gücüyle kültürlerarası daha iyi iletişim kurabildiklerini, söyleyebiliriz. Ayrıca öğrencilerin 12. Sınıfa geldiklerinde girecekleri olan Yabancı Uyruklu Öğrenci Sınav [YÖS] sınavına hazırlanma telaşı olmasına rağmen beden eğitimi ve spor dersinde mutlu olduklarını söyleyebiliriz.

Novrozlu' nun (2021) “Yabancı Uyruklu Üniversite Öğrencilerinin Spora Yönelik Tutumları” çalışmasına katılan katılımcıların sınıf düzeyine göre spora yönelik tutumların karşılaştırmasında Spora Yönelik Tutum toplam puanları ($p=0,909$), spora ilgi duyma ($p=0,081$) sporla yaşama ($p=0,076$) hariç, aktif spor yapma alt boyutu ($p=0,005$) alt boyut toplam puanları arasında hissedilir bir farklılık bulmuştur.

Korkmaz 'ın (2020) araştırmış olduğu Suriye uyruklu lise düzeyinde eğitim gören öğrencilerinin beden eğitimi ve spor derslerine ilişkin tutumlarını araştırdığı çalışmada sınıf seviyesi değişkenine göre incelediğin de anlamlı bir farklılığın olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Sınıf seviyesi değişiklik göstermeksizin bütün sınıf

öğrencilerinin beden eğitimi ve spor derslerine ilişkin tutumlarını aynı olduğunu bulmuştur. Bu çalışma bizim çalışmamızın tersi yönünde sonuca ulaşmıştır.

Altay ve Özdemir 'in (2006) çalışmalarında öğrencilerin tutumlarının ortalaması alındığında sınıf kademelerine göre farklılıkların olduğunu araştırmasında bulmuştur. Aras (2019) da yaptığı çalışması ise bizim çalışma sonuçlarımız ile benzerlik göstererek beden eğitimi dersine ilişkin tutum puanlarının bulunduğu ve sınıfların karşılatırılmasında istatistiksel oranda hissedilir derecede farklılık tespit edilmiştir. Sarıdede (2018)'ye göre yapılan çalışmada dokuzuncu sınıf öğrencilerinin 11. ve 12. sınıf düzeyindeki öğrencilere göre beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarının daha olumlu olduğunu sonuçlarıyla göstermiştir.

Koca ve Aşçı' nın (2006) da araştırmış olduğu çalışması sonucun da sınıf kademeleri yükseldikçe talebelerin beden eğitimi ve spor derslerine olan tutumlarının azaldığını göstermektedir. Buda üst sınıfların yaklaşımakta olan sınav kaygısı vb. nedenlerden dolayı beden eğitimi ve spor derslerine olan tutumlarını negatif anlamda etkilemekte olduğunu bulmuştur.

Sınıf kademeleri arttıkça talebelerin beden eğitimi ve spor derslerine karşı tutumlarının azaldığı görülmüştür (Hünük, 2003). Earl ve Stennett (1987)' e göre, ikincil öğrenim gören okullarda beden eğitimi ve spor dersine yönelik öğrencilerin davranışları üzerinde yapmış olduğu araştırmanın 9. sınıf kademesinden başlayıp 12. sınıfa gelen kız ve erkek öğrencilerin, beden eğitimi ve spor dersini seçme oranları yaş ve sınıf düzeyi arttıkça dersi seçme oranlarını azaldığı görülmüştür. (Gönül 2005).

Yetiş vd. 'nin (2021) öğrencilerin sınıf kademeleri ve bu derslere yönelik tutumlarının arasında oransal fark görmüştür. Şam vd.'nin (2021) yapmış olduğu araştırmada ise bizim çalışmamıza göre benzerlik göstermekte öğrencilerin sınıf düzeyleriyle beden eğitimi ve spor derslerine ilişkin tutumları arasında anlamlı

derecede farklılık bulunmuştur. Taşdemir (2019) çalışmasıyla benzerlik içermekte öğrencilerin sınıf kademeleri ile bu derslere yönelik tutumlarının arasında oransal olarak farklılık bulunmuştur.

Ortaöğretimde okuyan yabancı öğrencilerin Beden Eğitimi dersine dair tutumları arasında annenin çalışma durumuna göre anlamlı farklılık var mıdır?

Yabancı öğrencilerin Beden Eğitimi derslerine ilişkin tutum düzeylerini annesinin çalışma durumuna göre karşılaştırdığımız elde etmiş olduğumuz sonuçlara göre yabancı öğrencilerin Beden Eğitimi dersine ilişkin tutumları annelerinin çalışıp çalışmama durumuna göre anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmektedir.

Ortaöğretimde okuyan yabancı öğrencilerin Beden Eğitimi dersine dair tutumları arasında babanın çalışma durumuna göre anlamlı farklılık var mıdır?

Yabancı öğrencilerin Beden Eğitimi dersine ilişkin tutum seviyelerinin babasının çalışma durumuna göre karşılaştırdığımız elde etmiş olduğumuz sonuçlara göre yabancı öğrencilerin Beden Eğitimi dersine ilişkin tutumları babalarının çalışıp çalışmama durumuna göre anlamlı bir fark göstermemiştir.

Ortaöğretimde okuyan yabancı öğrencilerin Beden Eğitimi dersine dair tutumları arasında kardeş sayısına göre anlamlı farklılık var mıdır?

Yabancı öğrencilerin derslere ilişkin tutum düzeylerini kardeş sayısına göre karşılaştırdığımız elde edilen sonuçlara göre, yabancı öğrencilerin kardeş sayısına göre anlamlı bir fark göstermemiştir.

Ortaöğretimde okuyan yabancı öğrencilerin Beden Eğitimi dersine dair tutumları arasında ülkemizde yaşadıkları yıllara göre anlamlı farklılık var mıdır?

Araştırmamızın Beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumların yabancı öğrencilerin Türkiye’de bulunma süreleri arasındaki sonucun ortaya çıkmasında yabancı öğrenciler ülkemizde yaşadıkları yıllar içerisinde onların uyum sürecini kolaylaştırdığı, kültürel farklılıklara çabuk adapte olduklarını ve yabancı öğrencilerimizin beden eğitimi dersine karşı herhangi bir olumsuz tutum geliştirmedikleri görülmüştür diyebiliriz. Beden eğitimi ve spor dersleri ülkemizde bulunan yabancı öğrencilerin sadece fiziksel sağlıklarını değil, aynı zamanda bilişsel ve duygusal gelişimlerini de desteklemektedir.

Korkmaz’ ın (2020) yapmış olduğu çalışma Suriye uyruklu lisede eğitimlerine devam eden yabancıların beden eğitimi ve spor derslerine olan tutumlarının incelemiş olduğu çalışmada Türkiye’ de bulunma süreleri incelendiğinde anlamlı farklılığın olmadığı görülmektedir. Bu çalışma bizim çalışmamız ile paralellik göstermektedir.

Korkmaz ve Kartal’ ın (2022) çalışması sonucunda lise kademesinde devam eden yabancı talebelerin bu derslerine yönelik tutumlarında Türkiye’de bulunma süreleri arasında yapmış olduğu çalışmanın sonuçlarında farklılığın olmadığını üzerinde sonuçlar bulmuştur ($p>0.05$). bu sonuçların bulunmasında bireylerin yaşadığı yerler ve gitmiş olduğu yerlerdeki oryantasyon süreci gibi nedenlerin beden eğitimi ve spor derslerine ilişkin tutumlarını negatif etkilemediği gibi beden eğitimi derslerinin öğrencilerin bulunduğu alana adapte olması, toplum içerisine kaynaşmasına, okula entegre edilmesi ve yeni arkadaşlıklar kurmasında olumlu özellikler kazanabilmesine yardım etmektedir. Bu çalışma bizim çalışmamızı destekler niteliktedir.

Sağın ve Güllü' nün (2020) yapmış olduğu çalışmaları sonucunda; sportif faaliyetlerin yabancı öğrencilerin kişiliklerinde pozitif yönüyle şekil almasına ve geliştirilmesinde olanak sağlayabilir. Sportif kapsamda düzenlenen aktivitelerin bu çocukların psiko-sosyal gelişimlerinde yardımcı olabileceği gibi sosyo-kültürel sorunların çözüm bulması açısından da yardımcı olmaktadır.

Çamiçi' nin (2021) yapmış olduğu çalışma sonucunda sportif faaliyetlere katılan mülteci çocukların yaşam kalitelerinin toplam puan ve tüm alt ölçeklerde yüksek olduğu belirlenmiştir. Sporun bütün dünya üzerinde olduğu gibi ülkemiz içerisinde de farklı kültürlerden olan insanların birbirleriyle iletişim kurmalarına, yaşam kalitelerine, eğitim başarılarına imza atmışlardır. Ülkelerinden zorunlu olarak göç eden yabancı toplulukların gittikleri ülkelerdeki farklı kültür yapısına sahip insanlar ile ortak paydalarının, sporun birleştirici gücünden alarak bulundukları yerde yaşam kalitelerinin arttığı bulunmuştur. Beden eğitimi ve sporun kültürel altyapıya sahip olan öğrencilerin sosyal sorunlarında azalmanın olmasına yardımcı olabilecek kültürel bir etkileşim alanı olarak görülmektedir (Tarc & Tarc, 2015).

Spor, yabancı öğrencilerin Türkiye'ye daha çabuk adapte olabilmeleri açısından önemlilik teşkil etmektedir. Beden eğitimi ve spor dersleri, aktif bir şekilde işlenildiğinde özellikle yabancı öğrencilerin yaşamış oldukları tecrübeleri ortadan kaldırmakta ve sosyal gelişimlerine katkı sağladığını, bulundukları topluma daha çabuk uyum sağlamalarını artırmaktadır (Çelik & İçduygu, 2019). Okulların birbirinden farklı sosyo-kültürel yapılarını bir arada bulunduran yabancı öğrencilerin sosyal yaşama uyum sağlanması noktasında önemli bir görev üstlenmiştir (Soylu vd., 2020). Tozlu' nun (2019) çalışmasında toplumsal olarak sporun genel anlamda toplumsallaşmasında rol aldığı ve bu süreci çok kültürlülük algıları ve durumları arasında çift yönlü etkileşim içerisinde olduğunu çalışmalarıyla sergilemiştir.

Ortaöğretimde okuyan yabancı öğrencilerin Beden Eğitimi dersine dair tutumları arasında sporla uğraşma durumuna göre anlamlı farklılık var mıdır?

Yabancı öğrencilerin beden eğitimi derslerine olan tutum düzeylerini herhangi bir sporla uğraşma durumuna göre karşılaştırdığımız elde edilen sonuçlara göre herhangi bir spor dalıyla uğraşan yabancı öğrencilerin Beden Eğitimi dersine ilişkin genel tutum düzeylerinin, herhangi bir spor dalıyla uğraşmayanlara göre anlamlı bir fark ile daha yüksek olduğu görülmüştür ($p<0,05$). Farklı ülkelerden gelen öğrencilerin ülkemizde sporla uğraşmalarının önünde engel olmadığını göstermektedir.

Korkmaz 'ın (2020) yapmış olduğu çalışma Suriye uyruklu lise öğrencilerinin Beden Eğitimi ve spor derslerine ilişkin tutumlarının incelenmesi çalışmasında düzenli spor yapma sıklıkları, lisanslı sporcu olma durumları, bireyin sporcu geçmişi gibi durumları incelendiğin de anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir. Bu çalışma bizim çalışmamız olan yabancı öğrencilerin bir sporla ilgilenip ilgilenmediklerini karşılaştırdığımızda benzerlik göstermektedir.

Sağın vd. 'nin (2022) yapmış olduğu çalışmada sonucunda; Suriye uyruklu yabancı öğrencilerin okul spor takımlarında yer almaları onların okula karşı aidiyet duygularında artış olduğunu, arkadaş çevresiyle sosyalleşmelerin yaşanması, okula daha çabuk entegre olabilmeleri, işbirliğine yatkın olunması, okul kurallarına uyulmasında zorlanılmaması, okula karşı memnuniyet düzeylerinin de artmasına katkı sağlayabildiği görülmektedir.

Yaşar vd. (2018) yapmış olduğu 10 haftalık sportif aktivite sonrasında göç ile beraber gelen yabancı öğrencilerin istenmeyen davranışlarında zamanla azalmaların görülmesi ve Türk arkadaşlarıyla daha uyum içerisinde olabilmeleri gibi olumlu sosyal davranışlarında artış olduğunu belirtmektedir. Spor yapan yabancı

öğrencilerin toplumsallaşmalarına; göçten etkilenen çocukların ise topluma geri kazandırılmasına katkıda bulunduğu görülmüştür.

Yapmış olduğumuz çalışmadan elde edilen bulgular sonucunda literatürde ki çalışmaları incelediğimiz de benzerlik göstermektedir. Bilişsel, duyuşsal, davranışsal tutumların alt boyutu ve beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutum toplam puanlarının ülkemizde bulunan yabancı öğrenciler için de ortalama puan elde ederek anlamlı fark olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Beden eğitimi ve spor dersleri ülkemizde bulunan yabancı öğrencilerin sadece bedensel sağlıklarının iyi olmasıyla değil beraberinde hem bilişsel hem de duyuşsal gelişimlerinin desteklenmesine yardımcı olmaktadır (Tablo.1.5.).

Kılıç ve Çimen' nin (2018) ortaöğretim öğrencileriyle gerçekleştirdiği çalışmasında beden eğitime yönelik tutum düzeyinin orta düzeyde olumlu olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Aybek vd., (2011), Öncü & Güven (2011), Göksel ve Caz (2016), Güllü vd., (2016), Aydoğan vd., (2016), Sivrikaya & Kılçık (2017). Kılıç, vd.'nin (2018) yaptığı araştırmaya göre öğrencilerin beden eğitimi ve spor derslerinde bedensel ve fiziksel tutumlarının genel anlamda orta düzeyde olumlu olduğu ayrıca öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik duyuşsal tutum yaklaşımlarının düşük düzeyde olumlu olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Parsak ve Saraç ' ın (2021) beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin perspektifinde göçmenlere ilişkin tutumların araştırılmasında, kadın ve erkek öğretmenlerimizin yabancılara yönelik negatif bir tutumun oluşmadığını. Bunun yanı sıra kadın ve erkek beden eğitimi ve spor öğretmenlerimizin yabancılara yönelik olumsuz tutum puanlarının benzer ve ortalamanın üzerinde olduğunu, öğretmenlik ile yabancılara karşı olumsuz tutum arasında bir ilişkinin bulunmadığını göstermiştir.

6. ÖNERİLER

6.1. Öneriler

Araştırma sonuçlarından elde ettiğimiz bulgular doğrultusunda, uygulamaya yönelik öneriler ve ileri de yapılacak araştırmalara yönelik öneriler bulunmaktadır.

6.1.1. Uygulamaya yönelik öneriler

- İlçelerde düzenlenen okul sporları müsabakalarına yabancı öğrencilerin de daha fazla katılımına yönelik çeşitli etkinliklere yer verilmelidir.
- Okullarda beden eğitimi dersi dışında yeterli, sportif etkinliklerin yapılması ve yabancı öğrencilerin katılımının artırılması planlanmalıdır.
- Ülkemizde başarı elde etmiş lise düzeyin de okuyan yabancı sporcular ile aileleri bir araya getirerek, onların deneyim ve tecrübelerini velilere anlatmasını sağlamak.
- Yabancı öğrencilerin sporla elde edilebilecek kazanımlar konusunda bilgilendirilmeli, yabancı öğrenciler spora yönlendirmek adına daha fazla çalışılmalıdır.
- Okullarda yabancı öğrenciler için beden eğitimi ve spor derslerinde fiziksel etkinliklere yönelik daha kapsamlı ve çeşitli etkinlikler yapılmalıdır.
- Sağlıklı bir toplum yapısı oluşturabilmek adına ayrımı yapılmadan tüm bireylerin fiziksel aktiviteye katılımının artırılması, bu konuda yabancı öğrencilere yönelik sunulan imkânların çeşitlendirilmesi gerekmektedir.

6.1.2. İleriki araştırmalara yönelik öneriler

- Yabancı öğrencilerin AİHL dışında bulunan hem devlet okulları hem de özel okullarda beden eğitimi dersine yönelik tutumları araştırılması önerilebilir.
- Yabancı öğrencilerin spor yapıp yapmadığı konusunda önünde bulunan engellerin araştırılması önerilebilir.

- Yabancı öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik öğrencilerle yarı yapılandırılmış görüşme soruları hazırlanarak nitel çalışma düzenlenebilir.

6.1.3. Çalışmanın kısıtlılıkları

Çalışmanın eğitim-öğretimi aksatmayacak şekilde öğrencilere ölçek uygulanması sağlanmıştır. Ölçekler ders öğretmenlerimizin verdiği zaman dilimi içerisinde uygulanmasına dikkat edilmiştir. Fakat yabancı öğrencilerin Türkçe terimleri tam olarak bilmemesi üzerine kelimenin anlamını öğrenerek soruyu tekrar okuması ölçeklerin tamamlanma süresini uzatmıştır. Okulda bulunan yabancı öğrencilerin her kademesine ulaşabilmek için tekrar tekrar okula gidilmesi çalışmayı kısıtlamıştır. Okula gelmeyen öğrencilere ulaşabilmek için ölçekler sonradan bu öğrencilere iletilmiştir.

KAYNAKÇA

- Açak, M. (2006). *Beden eğitimi öğretmeninin el kitabı*. Morpa Kültür Yayınları.
- Aksan, D. (1999). *Anlambilim konuları ve Türkçenin anlambilimi*. Engin Yayınevi.
- Aksoy, Z. (2012). Uluslararası göç ve kültürlerarası iletişim. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 5(20), 292-303. <https://www.sosyalarastirmalar.com/articles/international-migration-and-intercultural-communication.pdf>
- Alemu, B. B., Vehmas, H., & Nagel, S. (2021). Social integration of ethiopian and eritrean women in switzerland through informal sport settings. *European Journal for Sport and Society*, 18(4), 365-384.
- Altay, F., & Özdemir, Z. (2006). Ankara ili merkez ilçelerindeki ilköğretim 1. kademesinde öğrenim gören 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarının karşılaştırılması. *Uluslar Arası Spor Bilimleri Kongresi*. 15(25), 591-593.
- Aracı, H. (1999). *Okullarda beden eğitimi*. (2. baskı). Bağırın Yayınevi
- Aracı, H. (2001). *Öğretmen ve öğrenciler için okullarda beden eğitimi*. Nobel Yayınları.
- Aras, G. (2019). *Farklı lise türlerinde öğrenim gören öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine karşı tutumları ile kişilik özellikleri arasındaki ilişki* (Tez No. 587075) [Yüksek lisans tezi, Sakarya Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Aras, L., & Asma, M. B. (2020). Farklı türdeki ortaöğretim kurumlarında okuyan öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının incelenmesi. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*. 5(1), 27-39. <https://doi.org/10.31680/gaunjss.685547>
- Aybek, A., İmamoğlu, O., & Taşmektepligil, M. Y. (2011). Öğrencilerin beden eğitimi dersi ve ders dışı etkinliklerine yönelik tutumlarının değerlendirilmesi. *Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 90-145. <https://doi.org/10.17155/spd.64279>
- Aydın, G. (2006). *Sosyal bütünleşmenin sağlanması sürecinde Ziya Gökalp ve Orhan Türkdoğan'da dilin fonksiyonları* (Tez No.186175) [Yüksek lisans tezi, Atatürk Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurumları Ulusal Tez Merkezi.
- Aydoğan, H., Bardakçı, S., Arslan, E., Civelek, H., & İşyar, Z. (2016). İlkokul 4. sınıf ve ortaokul 5. sınıf öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutum ve özyeterliklerinin incelenmesi. *CBÜ Beden Eğitimi Spor Bilimleri Dergisi*, 11(2), 110- 130.
- Aysevener, K., & Alış, F. T. (2012). Çokkültürlülük, değişim ve felsefi tutum alış. *Dört Öge*, (1), 1-10.

- Bal, E. (2010). *İlköğretim okullarındaki beden eğitimi dersinin yapılmasında karşılaşılan yetersizliklerin giderilmesinde yönetici ve öğretmenlerin rolü* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Yeditepe Üniversitesi.
- Başar, M., Akan, D., & Çiftçi, M. (2018). Mülteci öğrencilerin bulunduğu sınıflarda öğrenme sürecinde karşılaşılan sorunlar. *Kastamonu Education Joynal*, 26(5), 1571-1578. <https://doi.org/10.24106/kefdergi.427432>
- Bayrak, M., Çeviker, A., Mumcu, H. E., & Şekeroğlu, M. Ö. (2018). Unicef'e göre Türkiye'de dezavantajlı kabul edilen grupların sportif etkinliklere sosyal uyumun sağlanması. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 12,(1) 18.
- Baysal, A. C. (1981). *Sosyal ve örgütsel psikolojide tutumlar*. İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi Yayınevi.
- Beltekin, E., Ulucan, H., Kuyulu, İ., & Kılıçarslan, G. (2018). Yabancı uyruklu öğrencilerin spora karşı tutumlarının yaşam doyum düzeylerine ve psikolojik iyi olma düzeylerine etkisinin incelenmesi (Erciyes Üniversitesi Örneği). *E R P A International Congresses on Education* 520-512. <http://2018.erpacongress.com/accepted-proceeding>
- Berry, J. P. (2006). Immigrant youth: Acculturation, identity, and adaptation. *Appl Psychol* (55), 303-332. <https://doi.org/10.4324/9780415963619>
- Beşirli, H. (2016). Bireyin toplumsallaşması sürecinde spor. *Uluslararası Kültürel ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*. 2(1), 25-31. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/253508>
- Blanchard, K. (2000). The anthropology of sport. In: Coakley J, Dunning E. (Eds.). *Handbook of sports studies* (p.150). Sage. <https://doi.org/10.4135/9781848608382.n8>
- Blum, L.A. (1992). *Antiracism, multiculturalism, and interracial community: three educational values for a multicultural society*, University of Massachusetts.
- Biner, Ö. & Soykan, C. (2016, Nisan). *Suriyeli mültecilerin perspektifinden Türkiye'de yaşam. Çeşitlilik ve Stratejik Davalama Ağı Projesi*. <https://www.multeci.org.tr/wp-content/uploads/2016/10/SURIYELI-MULTECILERIN-PERSPEKTIFINDEN-TURKIYE-DE-YASAM.pdf>
- Borjas, G. J. (1994). The economics of immigration. *Journal Of Economic Literature*, 32(4), 1667-1717.
- Bozdemir, R. (2012). *Sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor dersinde karşılaştıkları problemlere yönelik ölçek geliştirme çalışması* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Buser, M., Zwahlen, J. A., Schlesinger, T., & Nagel, S. (2021). Social integration of people with a migration background in Swiss sport clubs: A cross-level analysis. *International review for the sociology of sport*, 57(4), 1-21. <https://doi.org/10.1177/10126902211022921>

- Canatan, K., Y  kle  yen, A., Serbest, F., & Okumu  , F. (2015). *2014 y  lı Hollanda insan hakları raporu: İslamofobi ve entegrasyon arasında azınlıklar*. İstanbul Sebahattin Zaim Üniversitesi.
- Calderon, M. (2019). Getting newcomers into the academic flow. *Educational Leadership*, 77(4), 68–73. <https://www.ascd.org/el/articles/getting-newcomers-into-the-academic-flow>
- Cırık, İ. (2008). Çokkültürlü eğitim ve yansımaları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 34 (34): 27-40.
- Coşkun, H. (2006). Türkiye’de kültürlerarası eğitim. M. Hesap  oğlu ve A. Durmuş (Ed.), *Türkiye’de Eğitim Bilimleri [Bir bil  n  o denemesi]*. (ss. 276-296) Nobel Yayın Dağıtım
-   alı  , U. (2023). *Tokat Gaziosmanpaşa   niversitesi’nde öğrenim gören yabancı uyruklu öğrencilerin spora karşı tutumlarının incelenmesi* (Tez No.829422) [Yüksek lisans tezi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Çamiçi, F. (2021). *Mülteci   ocuklarda fiziksel aktivitenin yaşam kalitesi üzerine etkisi* (Tez No.688175) [Yüksek lisans tezi, Hitit Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
-   ankaya, S., & Tozlu, B. (2021). Zorunlu göçmen grupların toplumsal ve spor aktivitelerinde sosyal uyum ve çok kültürlülük algısı (Samsun ili   rneği) *Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi*. 12(3), 264 - 283. <https://doi.org/10.17155/omuspd.903041>
-   elik, H. (2008). Çokkültürlülük ve Türkiye’deki görünümü, *Uludağ Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9 (15), 319-332 .
-   elik,   ., & İ  duyg  , A. (2019). Schools and refugee children: The case of Syrians in Turkey. *International Migration*, 57(2), 253-267. <https://doi.org/10.1111/imig.12488>
-   i  ek, E. D. (2019). *  niversite   ğrencilerinin spora katılım ve spora yönelik tutumlarının incelenmesi “Adana ili   rneği”* (Tez No.569103) [Yüksek lisans tezi, Aksaray Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
-   oban, B., Devocioğlu, S., Sarıkaya, M., Güler, G., Zirek, O., & Turan, M. (2003). *Ortaöğretimde spor alanlarının a  ılmama nedenleri üzerine bir araştırma*. Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Sporda Sosyal Alanlar Kongresi Bildiriler Kitabı. Gazi Kitabevi.
- D’Angelo, G. (2019). Sport and integration of migrants: Some considerations. *Journal of Mediterranean Knowledge-JMK*, 4(1), 3-15. <https://doi.org/10.26409/2019JMK4.1.01>
- Dağdeviren, G. (2018). *Suriyeli sığınmacıların entegrasyon süreci ve sorunları: El  zığ   rneği* (Tez No.514635) [Yüksek lisans tezi, Fırat Üniversitesi.] Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.

- Demir, M. (2018). *Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin mesleki sorunları ve performanslarına etkileri “Adıyaman ili örneği”* (Tez No.503250) [Yüksek lisans tezi, Bartın Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Demir, R. (2019). İmam hatip lisesinde öğrenim gören Suriyeli öğrencilerin eğitim sorunları (Kilis Örneği), *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16 (44), 280–306.
- Demirel, Ö., Başbay, A., & Erdem, E. (2006). *Eğitimde çoklu zekâ kuram ve uygulama*. Pegem Yayınevi.
- Devecioğlu, S. (2017). Spor yönetiminde mülteci sporcular problemi. Yatkın, A. (Ed.), *Uluslararası 11. Kamu Yönetimi Sempozyumu* 406 – 420. Fırat Üniversitesi, Elazığ.
- Dever, A. (2015). *Spor sosyolojisi*. Siyasal Kitabevi.
- Drake, K. (2017). Competing purposes of education: The case of underschooled immigrant students. *Journal of Educational Change*, 18(3), 337–363.
- Dunn, R. (1997). The goals and track record of multicultural education and ed, *Educational Leadership*, London, 74-77
- Earley, P. C., & Mosakowski, E. (2004). *Cultural intelligence*, Harvard Business Review.
- Earl, L. M., & Stennett, R. G. (1987). Student attitudes toward physical and health education in secondary schools in Ontario. *Physical Education and Recreation Journal*, 53(4), 4-11.
- Er, A. (2015). İtici ve çekici faktörler bağlamında iç göç: Gaye Hiçyılmaz'dan Fırtınaya karşı. *Göç Dergisi*, 2 (1), 43-58. <https://doi.org/10.33182/gd.v2i1.536>
- Erdoğan, M. (1998). *Liberal toplum liberal siyaset*, (3. Baskı). Siyasal Kitabevi.
- Erdönmez, A. (2016). Türkiye'ye kitlesel göçle gelen mültecilere yönelik yürütülen eğitim öğretim süreci. *Eğitime Bakış, Eğitim Öğretim ve Bilim Araştırma Dergisi*, 12 (36) 24-34.
- Erhan, S. E. (2009). *Doğu Anadolu bölgesi il merkezlerinde beden eğitimi dersinin işlenebilirliği, beden eğitimi öğretmenlerinin sorunları ve bunların öğrenci tutumları üzerine etkisi* (Tez No.234382) [Doktora tezi, Gazi Üniversitesi.] Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Ekici, S., & Tuncel, G. (2015). Göç ve insan. *Birey ve Toplum Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(1), 9-22. <https://doi.org/10.20493/bt.71783>
- Ertaş, H., & Kırar, F. Ç. (2017). Türkiye'de Suriyeli göçmenlere yönelik yapılan eğitim çalışmaları. *Selçuk Üniversitesi sosyal ve Teknik Araştırmalar Dergisi*, (13), 99-110.
- Filiz, Z. (2010). Üniversite öğrencilerinin sosyalleşmesinde spora katılımın değerlendirilmesi. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 4(3), 192-203.

- Gasparini, W., & Talleu C. (2010). *Sport of discrimination en Europe. The perspective of young European research of journalists*. Council of Europe Publishing. <https://doi.org/10.3917/europ.talle.2010.01>
- Göç İdaresi Genel Müdürlüğü (GİGM). (2024). <https://www.goc.gov.tr/duzensiz-goc-hakkinda> adresinden 02.02.2024 tarihinde erişildi.
- Göç İdaresi Genel Müdürlüğü (GİGM). (2024). <https://www.goc.gov.tr/turkiye-de-gecici-koruma> adresinden 02.02.2024 tarihinde erişildi.
- Güleç, İ., & Bekir, İ. (2013). Türkçe öğrenen yabancıların günlük yaşama ilişkin kültürel algıları üzerine bir araştırma. *Sakarya University Journal of Education*, 3(3), 95-106. <http://dergipark.gov.tr/download/article-file/192316>
- Güllü, M. (2007). *Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının araştırılması* (Tez No.211831)[Doktora tezi, Gazi Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Güllü, M., & Güçlü, M. (2009). Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine 1 Tez Merkusilişkin tutumlarının incelenmesi. *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3(2), 138-151.
- Güllü, M., Güçlü, M., & Arslan, C. (2009). Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının incelenmesi. *E-Journal of New World Sciences Academy*, 4(4), 90-142.
- Güllü, M., Cengiz, Ş. Ş., Öztaşyonar, Y., & Kaplan, B. (2016). Ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarının bazı değişkenlere göre incelenmesi (Şanlıurfa ili örneği). *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 1(2), 43-113.
- Güllü, F. (2012). Göç olgusunun ekonomi-politiği ve uluslararası göç kuramları üzerine bir değerlendirme. *Yalova Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(4), 53-85.
- Gülner, B., & Balcı, Ş. (2011). *Yeni medya ve kültürleşen toplum*. Literatürk Yayınları.
- Gümüşay, A. (2014). *Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin istihdam edilebilme algısı* (Tez No.368505) [Yüksek lisans tezi, Niğde Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Güneş, A. (2001). *Okullarda beden eğitimi ve oyun öğretimi*. Pegem Yayıncılık.
- Güngördü, E. (2002). Türkiye’de nüfus hareketleri ve şehirleşme. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 10(2), 409-414.
- Gökçel, R. (2012). Romen-Türk kültürel etkileşiminin romen diline yansımaları. *Motif Akademi Halk Bilimi Dergisi*, 2(67), 67-82. <http://dergipark.gov.tr/download/article-file/288495>

- Göksel, A.G., & Caz, Ç. (2016). Anadolu Lisesi öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının incelenmesi. *Marmara Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 1(1), 56-164. <https://doi.org/10.22396/sbd.2016.0>
- Göktaş, N., & Şentürk, H. E. (2019). Spor lisesi öğrencilerinin okul iklimi algıları ile spora yönelik tutumları arasındaki ilişki. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 17(3), 78-92. <https://doi.org/10.33689/spormetre.580852>
- Gönül, P. (2005). *Ankara'nın merkez ilçelerinde İlköğretim 6. ve 8. sınıflarda öğrenim gören öğrencilerin Beden Eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumları* [Bitirme projesi]. Hacettepe Üniversitesi.
- Griggs, G. (2012). *An Introduction to primary physical education*. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203131886>
- Heywood, A. (2013). *Siyasi ideolojiler* (A. K. Bayram, Cev.). Adres Yayınları.
- Heper, E. (2012). *Spor bilimleri ile ilgili kavramlar ve sporun tarihsel gelişimi. Spor Bilimine Giriş* (Ed. Hayri Ertan). Anadolu Üniversitesi.
- Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü, (HÜNEE). (2006). *Türkiye göç ve yerinden olmuş nüfus araştırması*. Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü.
- Hünük, D. (2003). *Ankara'nın merkez ilçelerinde ilköğretim ikinci kademedeki öğrenim gören öğrencilerin Beden Eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumları* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Hacettepe Üniversitesi.
- Hünük, D. (2006). *Ankara ili merkez ilçelerindeki ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin Beden Eğitimi dersine ilişkin tutumlarının sınıf düzeyi, öğrenci cinsiyeti, öğretmen cinsiyeti ve spora aktif katılımları açısından karşılaştırılması* (Tez No.192592) [Yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Hofstede, G. (1984). *Culture's consequences: international differences in work-related values*, Newbury Park, CA: Sage.
- İçduygu, A., Sirkeci İ. & Aydınğün, İ. (1998). *Türkiye'de İçgöç ve İçgöçün İşçi Hareketine Etkisi*. Tarih Vakfı Yurt Yayınları.
- İmamoğlu, C. (2011). *Aktif olarak spor yapan ve yapmayan lise öğrencilerinin Beden Eğitimi dersine karşı tutumlarının karşılaştırılması* (Tez No.288400) [Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- İnceoğlu, M. (2000). *Tutum algı iletişim*. Verso Yayıncılık.
- Kağıtçıbaşı, Ç., & Cemalcılar, Z. (2014). *Dünden bugüne insan ve insanlar*. Evrim Yayınevi.

- Kalemoğlu, Y. (2011). *Türkiye ve İngiltere'deki ilköğretim beden eğitimi dersi öğretim programlarının öğretmen görüşlerine göre karşılaştırılmalı olarak incelenmesi* (Tez No.290754) [Doktora tezi, Gazi Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Kangalgil, M., Hünük D., & Demirhan G. (2006). İlköğretim, lise ve üniversite öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarının karşılaştırılması. *Spor Bilimleri Dergisi*, 17 (2), 48-57.
- Kaplan, E. (2014). *Beden eğitimi ve spor öğretmenliği öğrencilerinde öz-düzenleme: ölçek uyarlama çalışması* (Tez No.396215) [Yüksek lisans tezi, Akdeniz Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Karadağ, S. (2012). *İlköğretim 8. sınıf ve lise 11. sınıf öğrencilerinin Beden Eğitimi dersine ilişkin tutumlarının çeşitli değişkenlere bağlı olarak karşılaştırılması (Kırıkkale Örneği)* (Tez No.331469) [Yüksek lisans tezi, Kırıkkale Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Karaman, E. (2019). *Ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine karşı tutumlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi (Erzurum il örneği)* (Tez No.551409) [Yüksek lisans tezi, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Karasar, N. (2015). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (28. basım). Nobel Akademik Yayıncılık.
- Karavelioğlu, D. (2017). *Ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi ve spora yönelik tutumları ile ders dışı sportif etkinliklere katılma / katılmama nedenleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Tez No. 466513) [Yüksek lisans tezi, Dumlupınar Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Keskin, Ö. (2015). *Ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının bazı değişkenlere göre incelenmesi: Sakarya İli Örneği* (Tez No.396098) [Yüksek lisans tezi, Sakarya Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Keten, M. (1993). *Türkiye'de spor*. Polat Ofset.
- Kervan, S. (2017). *Öğretmenlerin çok kültürlü eğitime yönelik tutumları ile epistemolojik inançları ve öğretim yaklaşımları arasındaki ilişki* (Tez No. 475367) [Doktora tezi, Balıkesir Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Kılıcı, H. (2019) *Lise öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının sağlıklı yaşam biçimi davranışları üzerine etkisi* [Yüksek lisans tezi]. Hitit Üniversitesi. <http://79.123.184.155/xmlui/handle/11491/5704>
- Kılıç, T., & Çimen, P. N. (2018). Ortaokul ve lise öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine karşı tutumlarının incelenmesi. *Akdeniz Spor Bilimleri Dergisi*, 1(1), 35- 116. <https://doi.org/10.31680/gaunjss.410742>

- Kılıç, T., Uğurlu, A., & Cenik, D. (2018). Lise birinci sınıf öğrencilerinin beden eğitimi ve spor eğitimi dersine karşı tutumlarının incelenmesi. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 3(2), 67-95. <https://doi.org/10.31680/gaunjss.410742>
- Kızılyallı, M. (2012). *Ankara Üniversitesi öğrencilerinin kadınların spor etkinliklerine katılımlarına ilişkin görüşleri* [Yüksek lisans tezi]. Ankara Üniversitesi. https://www.researchgate.net/publication/356998678_Ankara_Universitesi_ogrencilerinin_kadinlari_n_spor_etkinliklerine_katilimlari_n_iliskin_gorusleri
- Koca, C. & Aşçı, F.H. (2006). An examination of self-Presentational concern of Turkish adolescents: An Example of Physical Education Setting. *Adolescence*. 41 (161), 185-197.
- Koç, H., & Tekin, A. (2011). Beden eğitimi derslerinin çocuklarda seçilmiş motorik özellikler üzerine etkisi, *VAN/YYÜ Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7. Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğrt. Kongresi Özel Sayısı, 9-17. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/146261>
- Koçak, Y., & Terzi, E. (2012). Türkiye’de göç olgusu, göç edenlerin kentlere olan etkileri ve çözüm önerileri. *Kafkas Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 3 (3), 163-184.
- Koçel, T. (2003). *İşletme yöneticiliği*. (9. Baskı). Beta Basım Yayın.
- Korkmaz, R. (2020). *Devlet okullarında öğrenim gören Suriyeli öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının incelenmesi* (Tez No.653327) [Yüksek lisans tezi, Bozok Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Korkmaz, R., & Kartal, A. (2022). Devlet okullarında öğrenim gören Suriyeli öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının incelenmesi. *Uluslararası Bozok Spor Bilimleri Dergisi*, 3(2), 60-73. <https://orcid.org/0000-0003-1567-6276>
- Kul, M. (2008). *Beden eğitimi öğretmenlerinin sorunları ve performanslarına etkileri (Sakarya ili örneği)* (Tez No.228619) [Yüksek lisans tezi, Sakarya Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Li, K. C., Sotiriadou, P., & Auld, C. (2015). *An examination of the role of sport and leisure on the acculturation of Chinese immigrants*. *World Leisure Journal*, 57(3), 209-220. <https://doi.org/10.1080/16078055.2015.1066603>
- Martinez-Taboada, C., Mera, M. J., Amutio, A., Castaneda, X., Felt, E., & Nicolae, G. (2017). The impact of cultural dissonance and acculturation on immigrant students’ academic performance. *Universitas Psychologica*, 16(5), 1–14. <https://doi.org/10.11144/Javeriana.upsy16-5.icda>
- Milli Eğitim Bakanlığı (2006). *Spor dersi öğretim programı*, MEB Ortaöğretim Genel Müdürlüğü.

- Milli Eğitim Bakanlığı (2011). Ortaöğretim Genel Müdürlüğü. Ortaöğretim beden eğitimi dersi (9-12.sınıflar) öğretim programı.
- Milli Eğitim Bakanlığı (2018). <https://mufredat.meb.gov.tr/Dosyalar/2018120201950145BEDEN%20EGITIMI%20VE%20SPOR%20OGRETIM%20PROGRAM%202018.pdf> adresinden 27.02.2024 tarihinde erişildi.
- Milli Eğitim Bakanlığı (2020). *Beden eğitimi öğretmenlerinin ders içi ve ders dışı çalışmaları rehberi*. Milli Eğitim Basımevi.
- Milli Eğitim Bakanlığı (2023). *Tebliğler Dergisi*. Ortaöğretim kurumları haftalık ders çizelgeleri https://dhgm.meb.gov.tr/tebliglerdergisi/2023/2789_Agustos_2023_ek-2.pdf adresinden 27.02.2024 tarihinde erişildi.
- Mengütay, S. (2005). *Çocuklarda hareket gelişimi ve spor*. Morpa Yayınları.
- Mirzeoğlu, D. (2003). *Spor bilimlerinin eğitimsel (Pedagojik) temelleri. Spor bilimlerine giriş*. N. Mirzeoğlu (Ed.). Bağırhan Yayınmevi.
- Novrozlu, K. (2021). *Yabancı uyruklu üniversite öğrencilerinin spora yönelik tutumları* [Yüksek lisans tezi]. Ondokuz Mayıs Üniversitesi.
- Noyon, S. M. (2017). *Great expectations: a sociocognitive perspective on attitudes toward immigrants* [Doctoral dissertation]. European University Institute, Florence.
- Orhan, O. (2014). *Suriye'ye komşu ülkelerde Suriyeli mültecilerin durumu: Bulgular, sonuçlar ve öneriler*. ORSAM Yayını.
- Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü (2017). Milli Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği, https://oygm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_11/08144011_KANUN.pdf
- Öncü, E. & Güven, Ö. (2011). Ana-babaların çocuklarının beden eğitimi dersine katılımına yönelik tutumları. *Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 32-96.
- Özbek, D., Özdaş, F., & Kavan, N. (2021). *Beden eğitimi öğretmenlerinin göçmen öğrencilere ilişkin görüşlerinin incelenmesi* [Bir Durum Çalışması]. *Milli Eğitim Dergisi*, 50(1), 785-806. <https://doi.org/10.37669/milliegitim.958966>
- Özçelik, D.A. (1998). *Ölçme ve değerlendirme*. ÖSYM Yayınları
- Özgüven, İ. E. (2000). *Psikolojik testler*. PDREM Yayınları
- Özkan, I. (2013). *Göç, iltica ve sığınma hukuku*. Seçkin Yayınları.
- Özkan, R. (2011). *Genel lise ve imam hatip lisesi öğrencilerinden beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarının karşılaştırılması* (Tez No.288806) [Yüksek lisans tezi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Parsak, B., & Saraç L. (2021). Beden eğitimi öğretmenlerinin göçmenlere yönelik tutumu. *Milli Eğitim , Cilt: 50 , Özel Sayı/2021 ,Sayı: 1, 1105-1120*. <https://doi.org/10.37669/milliegitim.959434>

- PIKTES. (2017) Suriyeli çocukların Türk eğitim sistemine entegrasyonunun desteklenmesi Projesi. *Projenin kapsamı*. <https://piktes.gov.tr>
- Ramsey, P., (2018). Çeşitliliklerin olduğu bir dünyada öğrenme ve öğretim çocuklar için çok kültürlü eğitim. (Çev. Yıldız, T. G.) *Anı Yayıncılık*.
- Resmi Gazete. (2014, 09 23). *Yabancılarla yönelik eğitim-öğretim hizmetleri genelgesi*. 01 <https://mevzuat.meb.gov.tr/dosyalar/1715.pdf> Erişim Tarihi 02.02.2024
- Sağın, A. E., & Güllü, M.. (2020). Suriyeli öğrencilerin okula uyum süreci: Sportif etkinliklerin rolü. *Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 22(3), 1-14. <https://doi.org/10.19160/e-ijer.1024983>
- Sağın, A.E., Yücekaya, M.A., Uğraş, S. & Temel, C. (2022). Türkiye'deki Suriyeli mülteci öğrencilerin okula aidiyetlerinde sporun rolü, *E-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 13(2), 1-17.
- Saklan, E. (2018). *Türkiye'deki Suriyeli eğitim çağı çocuklarının eğitim süreçleri üzerine bir çözümleme* (Tez No.504787) [Doktora tezi, Ankara Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Sarıahmetoğlu, H. (2019). *Yabancı uyruklu öğrencilerin eğitim sistemine uyumunda karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri* (Tez No.564900) [Yüksek lisans tezi, Kastamonu Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Sarıdede, Ş. K. (2018). *Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının incelenmesi* [Yüksek lisans tezi]. İstanbul Gelişim Üniversitesi.
- Sarıer, Y. (2020). Türkiye’de mülteci öğrencilerin eğitimi üzerine bir meta- sentez çalışması: Sorunlar ve çözüm önerileri, *Eğitimde Yeni Yaklaşımlar Dergisi* 3(1), 80-111.
- Siedentop, D. (2004). *Introduction to physical education, fitness and sport*. (Fifty Edition). McGraw- Hill Companies.
- Silverman, S., ve Scrabis, K. A. (2004). A review of research on instructional theory in physical education 2002-2003. *International Journal of Physical Education*, 41(1), 4-12.
- Sivrikaya, Ö. & Kılçık, M. (2017). İlköğretim okulları 2. Kademe öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarının belirlenmesi. *CBÜ Beden Eğitimi Spor Bilimleri Dergisi*, 12(1), 100-145. <https://doi.org/10.17155/omuspd.399584>
- Sosyoloji Sözlüğü (2005). *Göç*. Bilim ve Sanat Yayınları.
- Soylu, A., Kaysılı, A., & Sever, M. (2020). Refugee children and adaptation to school: An analysis through cultural responsiveness of the teachers. *Education & Science*, 45(201), 313-334.

- Sümer, N. (1995). Kültür ve suç, *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi*, 1(2), 499-512.
- Şahin, M. C., & Aydemir, S. (2018). Zorunlu-kitlesel göç olgusuna sosyolojik bir yaklaşım: Türkiye'deki Suriyeli sığınmacılar örneği. *Dini Araştırmalar*, 21(53), 121-148. <https://doi.org/10.3389/fspor.2019.00047>
- Şam, C. T., Bayram, M., & Taşdemir, N. (2021). Öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi (Ağrı ili hamur ilçesi örneği). *Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 23(4), 1-14.
- Şeker, B. D. & Aslan Z. (2017). Eğitim sürecinde mülteci çocuklar: sosyo-psikolojik bir değerlendirme, *Kuramsal Eğitim Bilimi Dergisi*, 8(1), 86-105. <https://doi.org/10.5578/keg.8234>
- Şen, H. A. (2008). *Türkiye'de öğrenim gören yabancı uyruklu öğrencilerin eğitim ortamındaki iletişim deneyimlerine ilişkin görüşlerinin incelenmesi* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Ankara Üniversitesi.
- Şenduran, F. & Amman, M.T. (2006, Kasım 3-5). Sporcu olan ve sporcu olmayan ortaöğretim öğrencilerinin problem çözme yaklaşımları. 9. Uluslar arası Spor Bilimleri Kongresi. Muğla.
- Tamer, K. & Pulur, A. (2001). *Beden eğitimi ve sporda öğretim yöntemleri*. Ada Matbaacılık.
- Tanrikulu, F. (2017). Türkiye'de yaşayan Suriyeli çocukların eğitim sorunu ve çözüm önerileri. *Liberal Düşünce Dergisi*, 22(86), 127-144.
- Tarc, P. & A. M. Tarc. (2015). Elite international schools in the global south: Transnational space, class relationalities and the middling' International Schoolteacher. *British Journal of Sociology of Education* 36(1), 34-52. <https://doi.org/10.1080/01425692.2014.971945>
- Taşçı, F. (2009). Bir sosyal politika sorunu olarak göç. *Kamu-İş Dergisi*, 10 (4), 177-204.
- Taşçı, M., & Erçakar, M. (2016). Prebisch-Singer tezinin dış ticaret hadleri aracılığıyla Türkiye için test edilmesi. *Yönetim Ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 14(2). <https://doi.org/10.11611/JMER879>
- Taşdemir, N. (2019). *Öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi* (Ağrı ili Hamur ilçesi örneği) (Tez No.555348 [Yüksek lisans tezi, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Taşgın, Ö. & Tekin, M. (2009). Çeşitli değişkenlere göre ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarında öğrenim gören öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutum ve görüşleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 17(2), 457-466.

- Taştan, C. & Çelik, Z. (2017). *Türkiye'de Suriyeli çocukların eğitimi güçlükler ve öneriler* (Cilt 78). Ankara: Eğitim-Bir-Sen Eğitimciler Birliği Sendikası Stratejik Araştırmalar Merkezi (EBSAM).
- Tavşancıl, E. (2002). *Tutumların ölçülmesi ve SPSS veri analizi*. Nobel Yayınları.
- Tayep, M. H. (1992). The global business environment, sage publications, London.(Akt. Yeşil, S.(2009). *Kültürel Farklılıkların Yönetimi ve Alternatif Bir Strateji: Kültürel Zeka, KMU İİBF Dergisi*, 11(16), 100-131.
- Taylor, S., & Sidhu, R.K. (2012). Supporting refugee student in schools: What constitutes inclusive education? *International Journal of Inclusive Education*, 16(1), 39-56. <https://doi.org/10.1080/13603110903560085>
- Türk Dil Kurumu (2024). Türk Dil Kurumu Sözlükleri, <https://sozluk.gov.tr>
- Tekin, M., Yıldız, M., Lök, S. & Taşgın, Ö. (2009). Beden eğitimi ve spor yüksekokulunda öğrenim gören öğretmen adaylarının çeşitli değişkenlere göre demokratik tutumlarının incelenmesi. *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3(3), 204-212.
- Temel Eğinli, A. (2011). Kültürlerarası yeterliliğin kazanılmasında kültürel farklılık eğitimlerinin önemi, *Marmara Üniversitesi Öneri Dergisi*, 9(35), 215-227.
- Tezcan, M. (2000). *Dış göç ve eğitim*. Anı Yayıncılık.
- Toksöz İ.(1991). *Beden eğitimi ve oyun öğretimi* [Ders Notları]. Edirne Trakya Üniversitesi.
- Tosun, A., Yorulmaz, A., Tekin, İ., & Yıldız, K. (2018). Mülteci öğrencilerin eğitim sorunları, eğitim ve din eğitiminden beklentileri (Eskişehir Örneği). *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(1), 107-133.
- Tozlu., B. (2019). *Zorunlu göçmen grupların toplumsal ve spor aktivitelerinde sosyal uyum ve çok kültürlülük algısı; Samsun İli Örneği* (Tez No.617384) [Yüksek lisans tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Turhan, F. H., İnce, U., Aydoğmuş, M. & Yalçın, İ. (2021). Spor yöneticiliği bölümü öğrencilerinin spora yönelik tutumları. *İnönü Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 8(2), 19-32.
- Türkmen, M. (1987). *Türk spor teşkilat tarihi (1922'ye kadar)*. [Ders Notları] Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor.
- Türkmen, M., Abdurahimoğlu, Y., Varol, S., & Gökdağ, M. (2016). İslami ilimler fakültesi öğrencilerinin spora yönelik tutumlarının incelenmesi (Bartın Üniversitesi Örneği). *Uluslararası Güncel Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 2(1), 48-59.
- Türkoğlu, A. (1998). *Karşılaştırmalı eğitim* (3. Baskı). Baki Kitabevi.

- Üresin, B. (2012). *Beden eğitimi derslerinde uygulanan bireysel rekabetçi ve işbirlikçi hedef yönelimlerinin ilköğretim 2. kademesinde okuyan öğrencilerin beden eğitimi derslerine yönelik tutumlarına etkisi* (Tez No.326345) [Yüksek lisans tezi, Ege Üniversitesi.]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Üstüner, M. (2006). Öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ölçeğinin geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 45, 109-127.
- Varol, R. (2017). *Üniversite öğrencilerinin spora yönelik tutumları ve kadınların spor etkinliklerine katılımlarına dair görüşlerini incelenmesi (Bartın Üniversitesi örneği)* (Tez No.470979) [Yüksek lisans tezi, Bartın Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Varol, R., Varol, S., & Türkmen, M. (2017). Bartın üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin spora yönelik tutumlarının belirlenmesi. *Uluslararası Kültürel ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3(2), 316-329.
- Yaşar T. S., Şemşek N. S., Bilen O., Çalık F., & Kaya A. (2018). Göçmen çocukların spor yoluyla topluma kazandırılması. *E R P A International Congresses on Education* 600-606. <http://2018.erpacongress.com/accepted-proceeding>
- Yavuz, K. (1998). *Çocuk ve din*. Çocuk Vakfı Yayınları.
- Yaylagül, L. (2006). *Kitle iletişim kuramları, egemen ve eleştirel yaklaşımlar*. Dipnot Yayınları.
- Yenişan, C. (2020). *Lisede öğrenim gören yabancı uyruklu sporcu ve sedanter öğrencilerin sosyal beceri düzeylerinin incelenmesi* (Tez No.618349) [Yüksek lisans tezi, Erciyes Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Yeşil, S. (2009). Kültürel farklılıkların yönetim ve alternatif bir strateji: Kültürel zeka. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 2009 (1), 100-131.
- Yeşilyaprak, B. (2006). *Eğitim psikolojisi gelişim-öğrenme-öğretim*. (1.Baskı). Pegem Yayınları.
- Yetiş,Ü., Aytaç, Y.K., & Çalğan, G. (2021). Ortaöğretim kademesinde öğrenim gören öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının incelenmesi, *Akdeniz spor bilimleri dergisi*. <https://doi.org/10.38021/asbid.1212514>
- Yıldız, E., & Bitirim, S. (2005). Kültürlerarası iletişim açısından Universiade Dünya Üniversite Oyunları *İzmir İletişim Fakültesi Dergisi / 2005* <https://www.researchgate.net/publication/325545525>
- Ziya, O. (2012). Mülteci-göçmen belirsizliğinde iklim mültecileri. *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, 99, 229-240.
- Zorba, E., & Saygın, Ö. (2009). *Fiziksel Aktivite ve Fiziksel Uygunluk*. (2. baskı). İnceler Ofset.

Wersch A.V., Trew K., & Turner, I. (1992). Post-primary school pupils interests in physical education, age and gender differences. *British Journal of Educational Psychology*, 62, 56–72. <https://doi.org/10.1111/j.2044-8279.1992.tb00999.x>

Williams, R. (2019). Culture is ordinary. J. McGullian (Ed.). Sage.
<http://artsites.ucsc.edu/faculty/gustafson/film%20162.w10/readings/williams.ordinary.pdf> 01.03.2019

EKLER

Ek-1

T.C.
İSTANBUL TOPKAPI ÜNİVERSİTESİ
Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Komisyonu

Sayı : E-49846378-302.14.1-2300015389
Konu : Etik Kurul (Osman Baş)

19.12.2023

Sayın Araştırmacı Osman Baş

“Toki Celalettin Ökten Kız AİHL’de Okuyan Yabancı Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi-Başakşehir Örneği/İstanbul” konulu çalışmanız Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu’nun 15.12.2023 tarih 2023/12 sayılı toplantısında değerlendirilmiş ve çalışmanın bilimsel araştırma ve yayın etiği kurallarına uygun olduğuna karar verilmiştir.

Prof. Dr. Aziz EKŞİ
Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Komisyonu Başkanı

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: A14C713
Aydınlar Caddesi, No:45, 34087, Balat-Fatih/İstanbul
Tel: 4447696 Faks: +90 212 6214503
E-Posta: info@topkapi.edu.tr Elektronik Ağı: www.topkapi.edu.tr
Kep Adresi: istanbultopkapıuniversitesi@hs01.kep.tr

Doğrulama Adresi: <https://etys.topkapi.edu.tr/BelgeDogrulama>

Belge: Ayya SALTİKALP
Raporçu - Bilimsel Araş. ve Yayın Etiği
Kom.

Ek-2

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-59090411-44-89465335
Konu : Anket ve Araştırma İzni (Osman BAŞ)

10.11.2023

İSTANBUL TOPKAPI ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

İlgi : a) Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünün 21.01.2020 tarihli ve 2020/2 sayılı genelgesi.
b) Valilik Makamının 10.11.2023 tarihli ve E-59090411-20-89394575 sayılı oluru.

Valilik Makamının Anket ve Araştırma İzni konulu ilgi (b) oluru ve kullanılması uygun görülen ölçme araçlarının Müdürlüğümüzce mühürlenmiş örnekleri ekte gönderilmiştir.

İlgi (a) genelgenin 28. maddesinde; "Araştırma uygulama izni alan kamu kurum ve kuruluşları, uluslararası kuruluşlar, üniversiteler, sivil toplum kuruluşları ve araştırmacılar tamamladıkları bilimsel araştırma ile ilgili sonuç raporlarını, izni aldıkları ilgili birime çalışma bitiminden itibaren 30 gün içerisinde göndereceklerdir." ifadesi yer almaktadır.

Olur gereğince işlem yapılması ve araştırma sonuç raporunun ekte sunulan örneğe göre Müdürlüğümüz Strateji Geliştirme Şubesine gönderilmesi hususlarında gereğini arz ederim.

Dilek MADEN
İl Millî Eğitim Müdürü a.
Şube Müdürü

Ek:
1- Valilik Oluru (1 Sayfa)
2- Rapor Örneği
3- Ölçekler

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys>
Adres : Binbirdirek Mah. İmran Öktem Cad. No: 1 Sultanahmet Fatih İstanbul Belge Doğrulama : <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys>
Telefon : 0212 384 36 32 Bilgi İçin : Aykut ÇELİK
E-posta : stratejigelistirme34@meb.gov.tr Unvanı : Büro Hizmetleri
Kep Adresi : meb@is01.kep.tr İnternet Adresi : <http://istanbul.meb.gov.tr/>

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys> adresinden doğrulanabilir. **3544-5c4b-3d14-ae05-6a06** kodu ile doğrulanabilir.

Ek-3

MEHMET GÜLLÜ

12.05.2023

Merhaba Osman,

Geliştirdiğimiz "Beden Eğitimi Dersine Karşı Tutum Ölçeğini" çalışmanızda kullanabilirsiniz. İyi çalışmalar diliyorum.

Doç.Dr.Mehmet Güllü
İnönü Üniversitesi

12

May 2023 Cum, 20:09 tarihinde şunu yazdı:

Sayın hocam iyi günler ben Osman BAŞ. İstanbul Topkapı Üniversitesin de Yüksek Lisans yapıyorum. Yabancı Öğrencilerin Beden Eğitimi Dersine Karşı Tutumlarını incelemek istiyorum. İzin vererseniz ölçeğinizi kullanmak istiyorum benimle paylaşır mısınız?